

BUDAPEST XVI. KERÜLETI SZERB ANTAL GIMNÁZIUM

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Az iskola székhelye: 1164 Budapest, Batthyány Ilona utca 12.

Az iskola postacíme: ugyanaz.

(telefonszáma: 400-1814, email: szag@szag.hu)

Fenntartó:

Észak-Pesti Tankerületi Központ

1165 Bp., Jókai Mór u. 6.

Tankerületi igazgató:

Kovács Katalin

OM: 035249

Készült:

**A 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről és a
110/2012.(VI.4.) korm.rendelet a NAT bevezetéséről jogszabályok alapján
a Budapest XVI. Kerületi Szerb Antal Gimnáziumban**

Készítette: Inotai István intézményvezető

2022. augusztus 25-én

Hatályos: 2022. szeptember 1-jétől

Tartalomjegyzék

1. Helyzetelemzés	4
1.1 Az iskola rövid története.....	4
1.2. A Budapest XVI. Kerületi Szerb Antal Gimnázium képzési formái.....	6
1.2.1. Hat évfolyamos képzés	6
1.2.2. Négy évfolyamos képzés	7
1.2.3. 1+4 évfolyamos nyelvi előkészítő képzés	7
1.3. Az iskola személyi és tárgyi feltételei.....	8
1.3.1. Személyi feltételek.....	8
1.3.2. Tárgyi feltételek.....	9
2. A Budapest XVI. Kerületi Szerb Antal Gimnázium Nevelési Programja.....	11
2.1. A gimnáziumban folyó nevelő-oktató munka céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	11
2.1.1. Pedagógiai alapelveink	11
2.1.2. Az intézmény célkitűzései	12
2.1.2.1. Általános célkitűzések (rövid és hosszú távú célkitűzések)	12
2.1.2.2. A célok megvalósítását segítő eszközök, alkalmazott eljárások.....	12
2.1.2.3. További céljaink	14
2.1.3. A célkitűzésekből adódó feladatok megvalósításának szinterei.....	15
2.1.4. A célok megvalósításában felhasználható eszközök és eljárások	16
2.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	17
2.3. Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok.....	18
2.4. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő feladatok, tevékenységek	20
2.5. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek	21
2.6. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program	21
2.7. A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek, feladatok	22
2.8. Az iskolai diákönkormányzat (DÖK).....	25
2.9. A szülők, a tanulók és a pedagógusok együttműködésének formái.....	26
2.10. Hagyományok tisztelete, ápolása, az ehhez kapcsolódó feladatok.....	27
2.10.1. Múltunkból, helyi hagyományainkból adódó pedagógiai megfontolásaink, irányelveink.....	27
2.10.2. Hagyományos kulturális és ünnepi rendezvényeink.....	28
2.10.3. Egyéb iskolai szintű rendezvények	28
2.10.4. Egyéb programok, rendezvények szervezése	29
2.10.5. Hagyományápolásunk külső jegyei:.....	29
2.11. Az intézmény képzési rendje, struktúrája és az oktatás megszervezésének didaktikai és adminisztratív alapelvei	29
2.11.1. A csoportbontás elvei	29
2.11.2. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei.....	30
2.11.3. A gimnáziumba kerülés feltételei.....	30
2.11.4. Az iskola magasabb évfolyamába lépés (továbbhaladás) feltételei.....	32
2.11.5. A tanórák látogatása alóli felmentés	32
2.11.6. Az egyéni munkarend szerint haladó tanulók továbbhaladása	33
2.11.7. A tanulói jogviszony megszűnése	33
2.11.8. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	34
2.11.9. Az újszerű tanulószervezési eljárások és alkalmazásuk.....	34
2.12. Minőségelvű nevelő-oktató tevékenység megvalósítását biztosító intézményi minőségbiztosítási rendszer elvei és formái, pedagógusminősítési rendszer.....	34
3. Pedagógiai ellenőrzés, értékelés, vizsgák	37
3.1. Alapelveink.....	37
3.2. Ellenőrzés, mérés, az értékelés módja, formái, rendszere	38

3.3. A magatartás és szorgalom minősítése.....	40
3.3.1 A magatartás értékelésének szempontjai.....	40
3.3.2 A szorgalom értékelésének szempontjai	40
3.4 A beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének formái	41
3.4.1 Órai és tanórán kívüli rendszeres számonkérések	41
3.4.1.1 Tanórai érdemjegyszerzési lehetőségek	41
3.4.1.2 Tanórán kívüli érdemjegyszerzési lehetőségek	42
3.5. Év végi szaktárgyi vizsga.....	42
3.6. Évfolyamonkénti kötelező belső vizsgák	43
3.7 Tanulmányok alatti helyi vizsgák szabályai	45
3.7.1 A tanulmányok alatti vizsgák eljárási szabályait a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet tartalmazza	45
3.7.2 Vizsgaidőszakok	45
3.7.3 Vizsgára való jelentkezés.....	45
3.7.4 A vizsgák előkészítése	45
3.7.5. A vizsgák megszervezése.....	46
3.7.6 A vizsgák követelményrendszere.....	46
3.7.7 A vizsgázás módja	46
3.7.8 Érdemjegyek, osztályzatok megállapítása.....	46
3.8 Javítóvizsga	46
3.9 Osztályozóvizsga	47
3.10. Különbözeti vizsga.....	47
3.11 Az egyéni munkarend szerint tanuló értékelésének módja	47
4. Helyi tanterv.....	48
4.1. Helyi tantervhez kapcsolódó jogszabályok.....	48
4.1.1. Nemzeti alaptanterv	48
4.1.2. Kerettantervek	48
4.1.3. Helyi tanterv	48
4.1.4. A helyi tantervre vonatkozó jogszabályok.....	48
4.2 Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak és óraszámok, a 2020/21. tanév szeptemberében bevezetésre kerülő NAT alapján előírt változtatásokkal	49
4.2 Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak és óraszámok- a 2020/21. tanév szeptemberében bevezetésre kerülő NAT előtti állapot	50
4.3. A tantárgyválasztás szabályai	52
4.4 Nem tanórai (egyéb) foglalkozások.....	52
5. Mellékletek	53
5.1 Kötelező eszköz és felszerelések jegyzéke.....	53
5.2. Egészségnevelési program.....	53
5.3. A környezeti nevelés programja	56
5.4. Fogyasztóvédelmi Program.....	57
5.5. Óratervi háló	62
6. Függelékek.....	63

1. Helyzetelemzés

1.1 Az iskola rövid története

A cinkotai Szerb Antal Gimnázium története több mint 100 esztendőre tekint vissza. Az 1860/61-es években, az akkori nemzeti remények idején a nemesség és a nagypolgárság hölgyei is szervezkedtek, és 1861. március 15-én megalakították a Magyar Gazdaasszonyok Országos Egyesületét. Ennek legfőbb célkitűzése az volt, hogy a középosztályhoz tartozó szegényebb sorsú gyermekek, különösen a lányok /eredetileg szabadságharcos árvák/ gyakorlati és szellemi képzésére intézetet létesítsen. A kezdetben Batthyány Lajos özvegye vezetése alatt álló egyesület 1866-ban nyitotta meg első árvaházát és elemi iskoláját a VII. kerületi Háromdomb utcában.

A század elején özv. Beniczky Gáborné Batthyány Ilona javaslatára eladták a pesti intézetet, és Cinkotán építették fel a mai, az eredetnél kétszer nagyobb épületet. A mai kétemeletes, majdnem 100 méter hosszú impozáns iskola 1904-06 között épült. Batthyány Ilona a saját kastélya mellett lévő park egy részét adta át az építkezés céljára. 1906 októberében indult meg itt a tanítás.

Az épületet 1919-ben az állam megvette, és Pozsonyból ide telepítette át az akkor Tabódy Ida vezetése alatt álló Magyar Királyi Állami Tanítónőképző Intézetet. Az iskolát Batthyány Ilona patronálta 1929-ben bekövetkezett haláláig. A kastély 1944-ben a háborús események során leégett, majd teljesen lebontották, s helyét ma az intézet sportpályái foglalják el. 1948-ban, az államosításkor az evangélikus elemi iskolát is az intézethez csatolták, így a gyakorló általános iskola kellő nagyságúra fejlődött. 1955-ig itt volt a magyar tanítónőképzés egyik központja.

A pedagógiai átszervezés eredményeképp az első gimnáziumi osztályt 1955-ben nyitották meg, és a tanítóképző fokozatosan átalakult általános gimnáziummá. Az utolsó képzős évfolyam 1959-ben végzett, ugyanekkor tette le a gimnáziumi érettségit az első évfolyam. Ettől kezdve az intézmény 12 osztályos iskolaként működött /8 általános + 4 gimnázium/. A 12 évfolyamos jelleget az 1963/64-es tanévben megszüntették.

Az iskola vezetői tagozatos osztályokat alakítottak ki: orosz, illetve orosz-angol, német-

francia, kémia-biológia, kémia-fizika tagozatos osztályokat hoztak létre.

A gimnázium leánykollégiumát 1985-ben megszüntették. Az így felszabaduló szobákkal és termekkel tovább lehetett bővíteni a gimnáziumot. Az épületet 1989-ben egy impozáns, minden igényt kielégítő tornateremmel egészítették ki.

A Szerb Antal Gimnázium nevét 1969. december 1-jén kapta, a jelenlegi „Budapest XVI. Kerületi Szerb Antal Gimnázium” elnevezést 2013-ban vettük fel.

Intézményünk névadójának emlékét tisztelettel ápoljuk.

Az **1994/95-ös tanévben** az új oktatáspolitikai koncepció lehetőségeit kihasználva megindult a **6 évfolyamos képzés, a 2004/5-ös tanévtől pedig a nyelvi előkészítő osztály is.**

Ezeknek a képzéseknek a hatékonyságát is mutatja az iskola **tanulmányi átlagának folyamatos emelkedése**, és mindezt alátámasztják az országos tanulmányi versenyeken elért kiemelkedő eredmények és a **kompetenciaméréseken nyújtott országos átlagok fölötti értékek is.**

A „100 legjobb magyar középiskola” című kiadvány rangsorában iskolánk a 2012-es 53. helyezés óta minden évben kiemelkedő helyen szerepel.

Az iskola tanulmányi eredménye az utóbbi időben jelentősen javul, az érettségi átlag az 1998-as tanév 3,5-ös átlagához képest évek óta **4,5 körül alakul**. Az érettségizők **20%-a kitűnő, 20%-a jeles** eredményt ér el.

Az Országos Középiskolai Tanulmányi Versenyen az utóbbi években iskolánk több tanulója a döntőbe jutott, ott kiemelkedő eredményt ért el. Egy diákunk olasz nyelvből, egy pedig francia nyelvből utasította maga mögé az egész mezőnyt a legrangosabb országos középiskolai tanulmányi versenyen.

Az **Országos Kompetenciamérésen** 8.-os és 10.-es tanulóink évek óta magasan az országos átlag fölött teljesítenek.

Az intézmény eredményességének egyik legfontosabb összetevője a tanulók értékrendje: a családi háttérből eredően a tanulásnak és a

tudásnak rangja van, amelyért diákjaink komoly erőfeszítéseket tesznek.

Jelentős szerepet játszik továbbá a nevelőtestület gyermekközpontú szemlélete, együttműködő attitűdje, toleranciája, az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód iránti elkötelezettsége.

1992-től minden év szeptemberének 3. szombatján a régi diákok és tanáraik részvételével **Nosztalgianapot** tartunk.

1994-től minden esztendőben egyhetes **balatoni gólyatábort** szervezünk a bejövő tanulóknak.

1996 óta minden évben **Tehetségkutató Gálán** bizonyíthatják diákjaink kiemelkedő képességeiket a művészetek különböző területein.

Az intézmény, adottságait (**díszterem, park**) kihasználva, gyakran ad otthont nagyszabású kerületi rendezvényeknek: **pedagógusnap, pedagógiai hét eseményei, tanulmányi versenyek.**

1.2. A Budapest XVI. Kerületi Szerb Antal Gimnázium képzési formái

Intézményünk eredményességének legfontosabb bázisa az évtizedek alatt felépített képzési struktúra, amelyet a jogszabályi feltételek és a felmerülő társadalmi igények figyelembevételével alakítottunk ki.

Évente a kimenő 12. évfolyamos osztályok számával megegyező létszámú új osztályt indítunk:

- két hat évfolyamos osztályt
- egy négy évfolyamos osztályt
- egy angol nyelvi előkészítő, 1+4 évfolyamos osztályt.

1.2.1. Hat évfolyamos képzés

Intézményünkben ez a képzési forma az 1994/95-ös tanévben indult.

2020. szeptember 1-től az új NAT szerint:

Hat évfolyamos osztályaink **emelt szintű képzést nyújtanak magyar nyelv és irodalomból.**

Osztályok száma: kettő.

Hat évfolyamos képzésünk arra a pedagógiai meggyőződésre épül, hogy a hosszabb képzési idő jobb lehetőséget teremt diákjaink számára az ismeretek minőségi elsajátítására és az önálló, elmélyült munkára. Ezek az osztályok általános tantervűek. Az első négy év az egységes alapozó képzés ideje.

A tanulók az első két évben azt az idegen nyelvet tanulják haladó szinten, amelyet az általános iskolában tanultak (angol vagy német nyelv).

Szintenkénti csoportbontás van magyar nyelv és irodalomból, matematikából minden évfolyamon, angol nyelvből a 7. évfolyamtól történelemből lehetőség szerint.

A kilencedik évfolyamon kezdődik a második idegen nyelv oktatása heti **4 órában**. A tanulói igényfelmérést követően az iskola személyi feltételeinek és nyelvi hagyományainak függvényében alakítja ki az angol, a német, a francia és az olasz nyelvi csoportokat.

Ugyancsak a kilencedik évfolyamon van lehetőség orientációs tárgyak választására, melyek célja az adott tantárgyokhoz kapcsolódó ismeretek bővítése, az emelt szintű képzésre történő jelentkezés előkészítése.

A tizedik, tizenegyedik és tizenkettedik évfolyamon választható a latin nyelv, amelyből érettségi vizsga is tehető.

A tizenegyedik és tizenkettedik évfolyamon diákjaink érdeklődési körüknek, továbbtanulási szándékuknak megfelelően választhatnak legfeljebb két tantárgyat, melyeket emelt szinten, heti plusz kettő-három órában tanulhatnak.

Ez az oktatási szerkezet lehetőséget teremt arra, hogy az utolsó két évben kiemelt figyelmet fordítsunk a kétszintű érettségi vizsgára való felkészítésre.

1.2.2. Négy évfolyamos képzés

A négy évfolyamos képzés iskolánk régi hagyománya.

2020. szeptember 1-től az új NAT szerint:

Osztályok száma: egy.

Négy évfolyamos osztályunk **emelt szintű képzést nyújt.**

- A tanulók első nyelvként azt az idegen nyelvet tanulják emelt szinten – heti 5 órában -, amelyet az általános iskolában elkezdtek (angol vagy német).
- A kilencedik évfolyamon kezdődik a második idegen nyelv oktatása. A tanulói igényfelmérést követően az iskola személyi feltételeinek és nyelvi hagyományainak függvényében alakítja ki az angol, a német, a francia és az olasz nyelvi csoportokat. A második idegen nyelvet az intézmény adja. A képzés heti 4 órában zajlik, így a 6 évfolyamos képzésű 2 másik osztállyal együtt történik a csoportbontás, ami lehetőséget ad a tanulókkal történő differenciált foglalkozásra.
- A matematika tantárgyat is heti 4 órában tanulják, ezzel itt is lehetővé válik a 6 évfolyamos osztályokkal együtt történő csoportbontás.
- A tizedik, tizenegyedik és tizenkettedik évfolyamon választható a latin nyelv, amelyből érettségi vizsga is tehető.
- Az utolsó két évben diákjaink érdeklődési körüknek, továbbtanulási terveiknek megfelelően választhatnak emelt szintű tantárgyakat (maximum két tantárgy), melyeket heti plusz két vagy három órában tanulhatnak.
- Ez az oktatási szerkezet lehetőséget teremt arra, hogy a tizenegyedik és tizenkettedik évfolyamon kiemelt figyelmet fordítsunk a kétszintű érettségi vizsgára való felkészítésre.

1.2.3. 1+4 évfolyamos nyelvi előkészítő képzés

Intézményünkben ez a képzési forma a 2004-2005-ös tanévben indult.

A képzési idő: 1+4 év, tanulóink érettségi vizsgát a 12. évfolyamon tesznek.

Osztályok száma: egy.

- A nyelvi előkészítő osztály célja, hogy az általános iskolát elvégzett, a gimnáziumba felvételizni szándékozó diákok számára olyan lehetőséget nyújtson, amely során az első évben az angol nyelv (heti 12 nyelvóra), egy második idegen nyelv és az informatika tantárgyakat kiemelkedően magas óraszámban tanulhatják.
- A heti magas óraszám, amit több angol szakos tanár tart, kellő egyensúlyban tartalmazza a nyelvi, a kommunikációs és az ország ismereti képzést, így a diákok nemcsak az angol nyelvet, mint kommunikációs eszközt, hanem a nyelv mögött álló országokat, népeket és kultúrákat is megismerhetik.
- A diákok az eddigi tapasztalataink alapján kimagasló eredménnyel szerepelnek az előrehozott és a rendes érettségi vizsgán, és igen nagy számban szereznek a KER szerinti B2, illetve C1 szintű nyelvtudást igazoló államilag elismert nyelvvizsgát.

- A végzős évfolyam eredményei alapján az intézmény minden tanévben teljesíti a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló jogszabály 137. § (1) bekezdésben foglalt feltételeket.
- *A következő tanévtől kezdve (9. d osztályként) az oktatás a 4 évfolyamos általános tantervű képzésnek megfelelően folyik tovább.*
- A második idegen nyelv oktatása a 9. Nyek évfolyamon kezdődik heti hat órában. A tanulói igényfelmérést követően az iskola személyi feltételeinek függvényében alakítja ki a német, a francia vagy az olasz nyelvi csoportokat.
- Az a cél, hogy a második idegen nyelvből is középfokú nyelvtudást szerezzenek a diákok.
- 9. és 10. évfolyamon lehetőség van orientációs tárgyak választására, melyek célja az adott tantárgyokhoz kapcsolódó ismeretek bővítése, az emelt szintű képzésre történő jelentkezés előkészítése, több tantárgy esetében a megvalósulás tömbösített formában történik, külső helyszíneken is.
- A tizedik, tizenegyedik és tizenkettedik évfolyamon választható a latin nyelv, amelyből érettségi vizsga is tehető.
- Az utolsó két évben diákjaink érdeklődési körüknek, továbbtanulási terveiknek megfelelően választhatnak emelt szintű tantárgyakat (maximum két tantárgy), melyeket heti plusz kettő-három órában tanulhatnak.
- Ez az oktatási szerkezet lehetőséget teremt arra, hogy a 11. és 12. évfolyamon kiemelt figyelmet fordítsunk a kétszintű érettségi vizsgára való felkészítésre.

(A három képzési forma óratervi hálóját a magyarázattal lásd az 5.5. melléklet.)

1.3. Az iskola személyi és tárgyi feltételei

1.3.1. Személyi feltételek

- Megállapítható, hogy amennyiben a gimnáziumban hosszú távon 21 osztály és a kb. 660 tanulói létszám állandósul, akkor 22 kötelező órát figyelembe véve:
- 53 fő pedagógusra van szükség.
- Az intézményben tanító tanárok mindegyike rendelkezik a tantárgy tanításához szükséges végzettséggel. Ez jelenleg így is van, és a jövőben az új pedagógusok felvételénél is ez az egyik alapvető szempont.
- A Francia-Magyar Ifjúsági Alapítvány 1993 óta minden évben biztosít francia anyanyelvi tanárt iskolánk számára.
- A fenti létszám alkalmas arra, hogy a jelen Pedagógiai Programnak megfelelően:
  - egyes tárgyakat osztálykeretekben,
  - másokat pedig valamilyen - pedagógiailag indokolt - szempont szerint kialakított csoportbontásban tanítsuk.
- A jelenleg intézményünkben tanító, pedagógiai képesítéssel rendelkező, oktató-nevelő munkát végző, főállású, főiskolát vagy egyetemet végzett közalkalmazottak olyan szakpárokkal rendelkeznek, hogy a Pedagógiai Programban szereplő valamennyi tantárgy tanítását szakszerűen látják el.

- Az iskola törekszik arra, hogy a tanári továbbképzések keretében az új tárgyak és modulok szakszerű tanítására, valamint a kétszintű érettségi vizsgáztatásra is felkészülhessenek a tanárok.
- A gimnázium pedagógusai rendelkeznek olyan IKT kompetenciákkal is, amelyek – szükség esetén – lehetővé teszik a tantermen kívüli oktatás színvonalas és eredményes ellátását.

1.3.2. Tárgyi feltételek

Az épület főútvonal mellett, zöldövezetben helyezkedik el, tömegközlekedési eszközökkel könnyen megközelíthető.

- Négy szintjén (5450 m²) kb. 4200 m² terület hasznosítható az oktatáshoz. Ehhez csatlakozik egy 800 m² tornacsarnok és egy kéthektáros park.
- **Az épület 1906-ban épült**, többszöri korszerűsítés után gáz-, víz- és csatornahálózattal ellátott.
- Az 1989-ben épült tornateremhez zuhanyozó és öltözőblokkok csatlakoznak.
- A tanulóknak saját szekrény áll rendelkezésre, a nagyobb tantermekben, az osztályteremben, a kisebb tantermek esetén, a folyosón elhelyezve.
- Az intézmény 2 telefonvonallal és teljes internet-lefedettséggel rendelkezik.
- Az osztályok önálló teremmel rendelkeznek: az épületben elegendő számú osztályteremnek alkalmas helyiség (25-36 fős), szaktárgyi előadók, labor, díszterem, számítástechnika terem, többhelyiséges könyvtár, ebédlő (maximum 100 fő befogadására alkalmas), kondicionáló terem, orvosi szoba és több (maximum 15-18 főt befogadó), egyéb kiscsoportos foglalkozás tartására alkalmas terem van.
- Az intézmény valamennyi tanterme egy-egy kiemelkedő magyar tudós, illetve művész nevét viseli. A terem elnevezése az ajtókon olvasható, elősegítve ezzel az épületben való tájékozódást és felkeltve az érdeklődést a névadó személy iránt.
- Már a jelenlegi tanulólétszám is szükségessé teszi az iskola bővítését, amely a tetőtérben kialakítható szaktantermekkel oldható meg.
- Az iskolához tartozó park növény- és állatvilága igen változatos, ennek az oktatásba való bekapcsolása egyes tantárgyak esetében biztosított.
- A tornacsarnokot kiegészíti a 3 szabadtéri sportpálya, és egy műfüves futballpálya.
- A kémia-, biológia-, fizika-, informatika szaktantermek és a sportszertár felszereltsége a jogszabályi előírásoknak megfelel.
- A nyelvtanításhoz rendelkezésre áll jelentős idegen nyelvű könyvanyag, videotár, és minden nyelvi munkaközösség külön szaktanteremmel rendelkezik.
- Az iskola könyvtára igen jól felszerelt, folyamatosan bővül (**40 ezer kötet, gazdag video-, DVD-, CD-ROM, hanganyag és digitális programcsomag áll a tanárok és diákok rendelkezésére**).

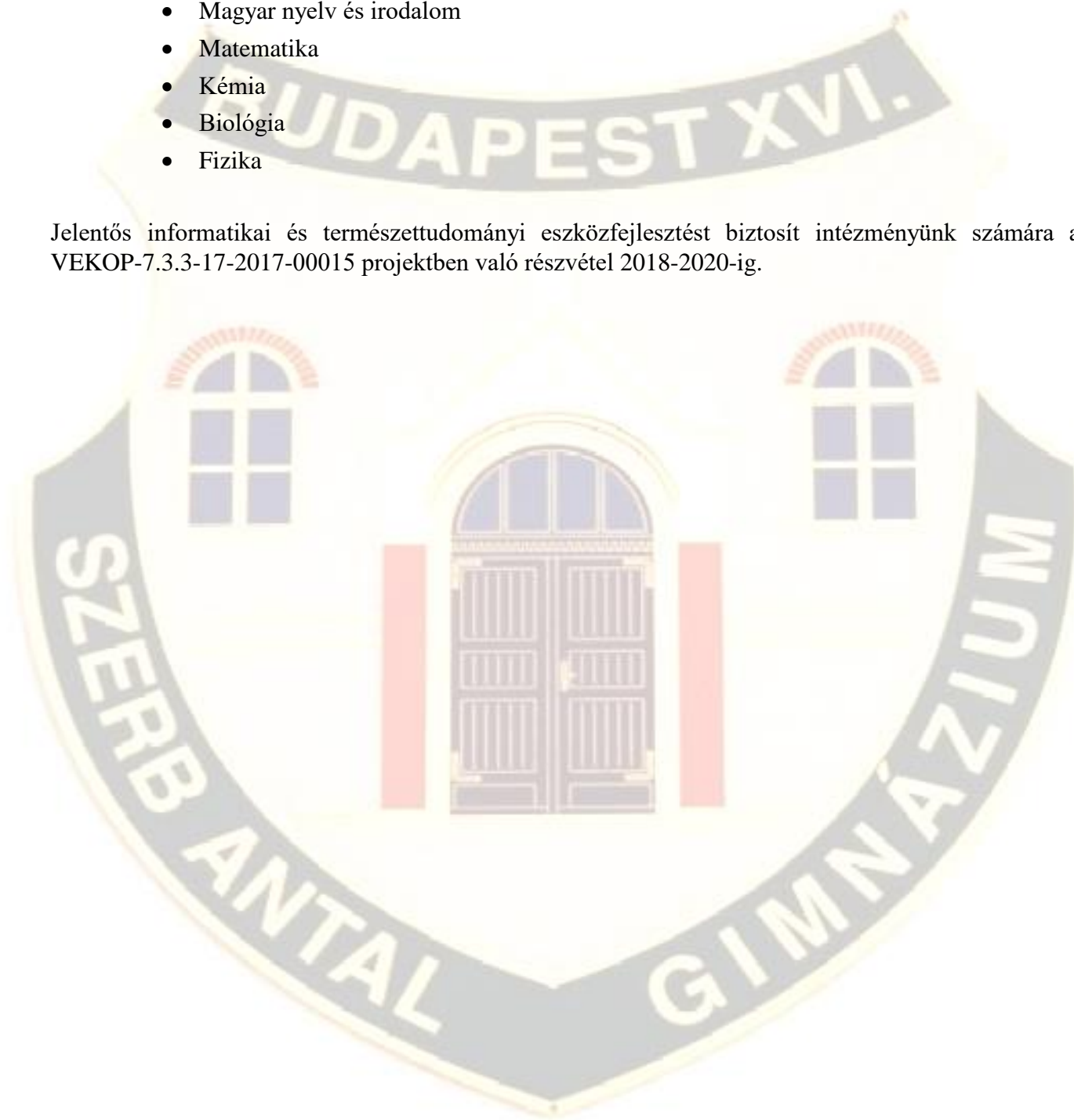
A gimnázium a következő kompetenciaalapú programcsomagokkal rendelkezik:

- Szövegértés-szövegalkotás
- Matematikai kompetencia
- Idegen nyelvi kompetencia
- Életpálya-építési kompetencia
- Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák
- Digitális kompetencia

Ezen kívül az interaktív táblához használt programcsomagok közül az alábbiak állnak rendelkezésünkre:

- Történelem
- Angol nyelv, német nyelv
- Földrajz
- Magyar nyelv és irodalom
- Matematika
- Kémia
- Biológia
- Fizika

Jelentős informatikai és természettudományi eszközfejlesztést biztosít intézményünk számára a VEKOP-7.3.3-17-2017-00015 projektben való részvétel 2018-2020-ig.

2. A Budapest XVI. Kerületi Szerb Antal Gimnázium Nevelési Programja

2.1. A gimnáziumban folyó nevelő-oktató munka céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

2.1.1. Pedagógiai alapelveink

A Budapest XVI. Kerületi Szerb Antal Gimnázium középfokú oktatási intézmény, amely a tanulók 7-12. évfolyamú csoportjait oktatja és neveli. Céljai ezért elsősorban a magyar oktatási rendszerben betöltött helye, szerepe és feladatai alapján adódnak.

A Budapest XVI. Kerületi Szerb Antal Gimnázium politikailag és vallásfelekezetiileg semleges intézmény. Iskolánkat befogadó szemlélet jellemzi, ami elfogadja, és minden tekintetben egyenlő bánásmódban részesíti a tanulót, bármilyen származású, vallású és gondolkodású legyen is.

Gimnáziumunk pedagógiai és oktatási tevékenységében megvalósulnak az érték közvetítő pedagógia elvei:

- A Budapest XVI. Kerületi Szerb Antal Gimnáziumban folyó nevelő-oktató munka célja, hogy olyan fiatalok kerüljenek ki az iskolából, akik számára reális cél a továbbtanulás.
- Kívánatosnak tartjuk, hogy a lehető legmagasabb szintű tudás mellett a szilárd etikai értékrend, az erkölcsi igényesség is jellemezze diákjainkat.
- Célunk a diákközpontú iskola, a humánus, alkotásra ösztönző légkör, a befogadó szemlélet biztosítása, ami nyitottságot sugall az új ismeretek iránt.
- Fontosnak tartjuk, hogy felkeltsük, ébren tartsuk a tanulási kedvet személyre szabott módszerek alkalmazásával.
- Törekszünk a tehetségek, egyéni adottságok felismerésére, kibontakoztatására, a szorgalmas, kitartó munka igényének kialakítására.
- Művelt, tájékozott, folyamatos tanulásra, továbbképzésre alkalmas, fizikailag edzett fiatalokat kívánunk nevelni, akik reményeink szerint az iskolánkban megszerzett ismeretek által személyiségfejlődésüket tekintve is „európaivá” válnak.
- **Ezt a célt szolgálja az intézmény által megszervezett 50 órás közösségi szolgálat.**
- **Nevelési alapelvünk a hazafiság, a hazaszeretet, a nemzeti identitás, adott esetben a kisebbségi identitás és tolerancia kialakítása, gyakorlása.**
- A 2009-ben elindult TÁMOP 3.1.4-es pályázat alapvető céljaként megvalósult elemek:
  - a sikeres munkaerő-piaci alkalmazkodáshoz szükséges kompetenciák kialakításának elősegítése, képességek fejlesztése
  - az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességek fejlesztése és a kompetenciaalapú oktatás elterjesztése iskolánkban.
- Ennek érdekében az iskola a kompetenciaalapú oktatás módszertanának és eszközeinek széles körű elterjesztését tűzi ki célul:
  - **a pedagógusok módszertani kultúrájának korszerűsítését,**
  - **a tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak egyénre szabott fejlesztését és megerősítését**
    - a. **A tanulás kompetenciái**

- b. **Kommunikációs kompetenciái: anyanyelvi és idegen nyelvi**
- c. **Digitális kompetenciák**
- d. **Matematikai gondolkodási kompetencia**
- e. **Személyes és társas kapcsolati kompetencia**
- f. **Kreativitás, önkifejezés, kulturális tudatosság kompetencia**
- g. **Munkavállalói, vállalkozói kompetencia**

- valamint az egyenlő hozzáférés és esélyegyenlőség szempontjainak érvényesítését, szegregációmentes, együttnevelési környezet kialakítását,
- **a digitális kompetenciák erősítését**

2.1.2. Az intézmény célkitűzései

2.1.2.1. Általános célkitűzések (rövid és hosszú távú célkitűzések)

Fő célkitűzésünk, hogy tanulóink a kor követelményeinek megfelelő:

- **általános műveltséggel, tudással, kompetenciákkal,**
- **idegen nyelvi és informatikai ismeretekkel** rendelkezzenek.

Kiemelkedően fontosnak tartjuk:

- az **érettségi vizsgára** (közép és emelt szinten), valamint
- **a felsőfokú tanulmányokra és az egész életen át tartó tanulásra való felkészítést.**
  - Minden tanév egyik legfontosabb feladata az **érettségire való felkészítés** mellett végzős **tanulóink életpálya-építésének és reális pályaválasztásának** segítése.

2.1.2.2. A célok megvalósítását segítő eszközök, alkalmazott eljárások

- **Cél: felsőfokú tanulmányokra való felkészítés**
-

Eszköz: Az iskolavezetés mellett a 12. évfolyamos osztályfőnökök és a pályaválasztási felelős együtt felelnek azért, hogy végzős tanulóink minden információt megkapjanak, számukra minden tanévben két tájékoztató értekezletet szervezünk. Lehetőség szerint meghívunk egy protokoll szakembert, aki a végzősöket hasznos tanácsokkal látja el a „felnőttek” világában való sikeres eligazodáshoz.

- **Cél: érettségi vizsgákra való felkészítés**

Eszköz: Különös figyelmet fordítunk a **11-12. évfolyamra**, ahol tanulóink **emelt szintű csoportokban** – az **emelt óraszámú** speciális képzés, a tehetséggondozás és a differenciált foglalkozás előnyeit kihasználva – készülhetnek fel az **emelt- és középszintű érettségi vizsgára**. Minden tanuló **maximálisan két tantárgyat választhat, amelyet emelt szinten tanul**. A választás egy évre szól. Az **emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítés** kiemelten fontos, hiszen a felsőoktatásban bemeneti feltétel, hogy legalább egy tárgyból **emelt szintű vizsgát tegyen a diák**.

Tanulóink a tanítás nélküli munkanapok egyikén minden évben **pályaorientációs programokon** vesznek részt, amelyek a **11. évfolyamon** kiegészülnek az **Educatio Nemzetközi Oktatási Szakkiállítás meglátogatásával és a felsőoktatási intézmények nyílt napjain való részvétellel**.

- **Kötelező érettségi tantárgyak:**
magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, egy idegen nyelv

- Választható érettségi tárgyak:
idegen nyelv, fizika, biológia, kémia, informatika, digitális kultúra, földrajz, latin nyelv, társadalomismeret, testnevelés, ének-zene, vizuális kultúra

Az informatikát tanuló diákoknak digitális kultúra tantárgyból osztályozó vizsgát kell tenniük, amennyiben érettségi vizsgát szeretnének tenni a 2024. május-júniusi vizsgaidőszakban. A két képzésforma közti különbség áthidalására a 11. évfolyamon meghirdetett emelt informatika / emelt digitális kultúra heti 2 órás tantárgyi csoportban nyílik lehetőség. Az „emelt” kurzuson résztvevő diákok, mivel digitális kultúra tantárgyból még nem teljesítették az iskola által előírt követelményt, a májusi érettségi időszakot megelőzően, áprilisban osztályozóvizsgát tesznek.

A 40/2002 (V.24.) OM rendelet az érettségi vizsga részletes követelményeiről alapján intézményünk a fenti tantárgyakból középszintű érettségi vizsgára, a kötelező tantárgyakból, valamint idegen nyelv, fizika, biológia, kémia, informatika, földrajz, társadalomismeret és testnevelés tantárgyakból emelt szintű érettségi vizsgára készíti fel a tanulókat.

A közép- és emelt szintű érettségi vizsga témaköreiről a jogszabályi változásokat követően tájékoztatjuk diákjainkat az iskolai honlapon.

- **Cél: diákjaink általános műveltséggel, tudással, idegen nyelvi és informatikai ismeretekkel való felvértezése**

Eszközök, eljárások: Intézményünk nagy hagyományokkal rendelkezik az idegen nyelvek oktatása területén.

- Diákjaink **első idegen nyelvként** szintenkénti csoportbontásban tanulhatják az angol nyelvet. (A német nyelvi csoportbontásra nincs lehetőség, mivel évfolyamonként egy csoport indul.)
- A **nyelvi előkészítő évfolyamon** a diákok heti 18 órában tanulhatnak idegen nyelvet: angol nyelvből heti 12, a második idegen nyelvből (francia vagy német, vagy olasz) heti hat órájuk van.
- A differenciált és sikeres képzés eredményeként a "C" típusú középfokú nyelvvizsgát szerző tanulóink száma meghaladja az országos átlagot.
- **Második idegen nyelvként** angol, német, olasz, francia nyelv választható, és mód nyílik harmadik idegen nyelvként a latin nyelv tanulására is. Amennyiben az évfolyamon több csoport indítható, itt is lehetőséget adunk a szintenkénti bontásra.
- A szorgalmas tanulók mindkét nyelvből nyelvvizsgát vagy előrehozott érettségi vizsgát tehetnek.
- A **külföldi diákeserek, tanulmányi kirándulások** során tanulóink eljuthatnak Németországba, Ausztriába, Olaszországba, Angliába vagy Franciaországba, az idegen nyelvek gyakorlására teremtenek lehetőséget.

Diákjaink a különböző évfolyamokon emelt óraszámban tanulhatják a választott tárgyat.

- A **9. és 10. évfolyamon** a tehetséggondozást segíti az ún. **orientációs foglalkozás**, ami az adott tárgyból tehetséges vagy a tárgy iránt érdeklődő diákoknak szánt nem kötelező tanórai foglalkozást jelenti.

Az iskola helyi tanterveiben minden képzési szakaszban megtalálható egy négyes tagozódás:

- a) A természettudományos tantárgyak szeretetére való nevelés
- b) Az a törekvés, hogy minél több tanulónk szerezzen alapos idegen nyelvű ismereteket. Idegen nyelvi kompetencia fejlesztése (ez indokolja nyelvi kínálatunk sokszínűségét és óraszámát)

- c) A gazdasági, kereskedelmi és műszaki főiskolákra, egyetemekre való felkészítés, melyet a kor szelleme és a jövő szükségletei diktálnak
- d) A **digitális kompetencia** fejlesztése

2.1.2.3. További céljaink

Az intézmény alapvető fontosságú céljai továbbá:

Személyiségfejlesztés

- a tanulói személyiség sokoldalú és harmonikus fejlesztése testi, szellemi és erkölcsi szempontból,
- a helyes önértékelés, kötelességtudat és értékorientáltság kifejlesztése,
- a legfontosabb erkölcsi normák, értékek, viselkedési szabályok tudatosítása,
- szociális, életviteli és környezeti kompetencia, életpálya-építési kompetencia

Közösségfejlesztés

- nyitottság az emberi kapcsolatokra (családi, baráti, közösségi),
- felelősségvállalás, szolidaritás másokkal, áldozatvállalás a közösségben, az emberi jogok tisztelete, toleranciára nevelés,
- szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztése

A tehetség, képesség kibontakoztatása

- a tehetség, képesség kibontakoztatása, az esztétikumra, művészetekre való fogékonyság kialakítása,
- egyenlő esélyek biztosítása,
- digitális kompetencia fejlesztése

Hagyományok ápolása, hazafias nevelés

- a világ, a szülőföld és a szűkebb környezet megismerésének igénye, tisztelete, hagyományainak ápolása, a hazához való kötődés erősítése,
- az intézmény által képviselt hagyományok és értékek továbbadása
- a nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerése

Gyermek- és ifjúságvédelem

- az esélyegyenlőség biztosítása,
- a beilleszkedési, magatartási problémákkal küszködő tanulók integrálásának segítése

Egészségnevelés, elsősegélynyújtás, környezetnevelés, pénzügyi tudatosságra való nevelés

- a természet, a környezet helyes szemléletének (környezetvédelem) kialakítása,
- az egészséges életmód iránti igény (helyes életvitel, sport, mozgás) kialakítása,
- elsősegély-nyújtási alapismeretek megszerzése
- szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztése.

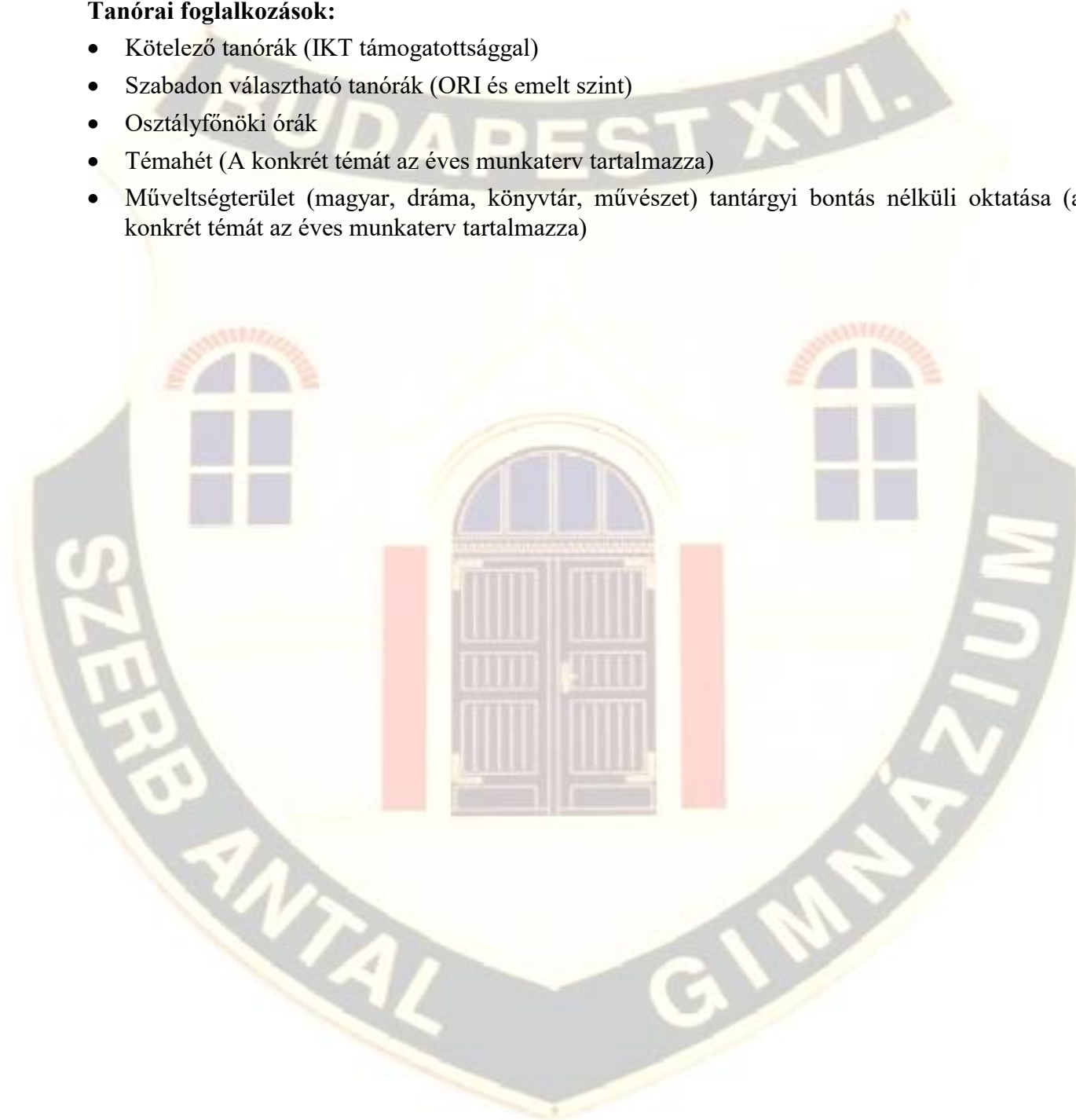

2.1.3. A célkitűzésekből adódó feladatok megvalósításának szinterei

Feladatainkat tanórai és tanórán kívüli foglalkozások és egyéb foglalkozások keretében valósítjuk meg, melyek során célunk az ismeretátadáson túl a megfelelő erkölcsi normák, értékrend, viselkedési normák megismertetése, elfogadtatása.

Tanórai foglalkozások:

- Kötelező tanórák (IKT támogatottsággal)
- Szabadon választható tanórák (ORI és emelt szint)
- Osztályfőnöki órák
- Témahét (A konkrét témát az éves munkaterv tartalmazza)
- Műveltségterület (magyar, dráma, könyvtár, művészet) tantárgyi bontás nélküli oktatása (a konkrét témát az éves munkaterv tartalmazza)

Tanórán kívüli foglalkozások:

- Projektnapok
- Szakkörök
- Sportfoglalkozások
- Tanulmányi kirándulások
- Nyári és téli táborok
- Gólyatábor
- Témahét (a konkrét témát az éves munkaterv tartalmazza)

Egyéb (komplex) foglalkozások:

- Iskolarádió
- Sportrendezvények
- Önismereti tréningek
- Szülő-és diákforumok
- Vitakörök
- Megemlékezések
- Vetélkedők
- Kiállítások

2.1.4. A célok megvalósításában felhasználható eszközök és eljárások

Céljaink és feladataink megvalósításának garanciája a minőségi és összehangolt nevelő és oktató munka, a megfelelő stratégiák alkalmazása, a személyes példaadás. A célok elérésének és a feladatok megvalósításának színterét a tanórák, illetve az iskolán kívüli tevékenységek jelentik.

Nevelési céljaink megvalósítását segítik az iskola pedagógusai által alkalmazott nevelési eljárások és módszerek:

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
Szokások, viselkedési formák kialakítását célzó módszerek	Követelés, gyakoroltatás, segítségadás, ellenőrzés, ösztönzés	Közösségi tevékenység megszervezése, közös célok kitűzése, hagyományok kialakítása,
Magatartási modellek bemutatása, közvetítése	Elbeszélés, bemutatás, elemzés, a nevelő személyes példamutatása	A pedagógus részvétele a tanulói közösség tevékenységében, a követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből, a tanulói önkormányzat segítése
Tudatosítás	Magyarázat, beszélgetés, a tanulók önálló elemző munkája	Felvilágosítás a betartandó magatartási normákról, előadás, vita

Nevelő-oktató munkánk ismeret- és értékátadó tevékenysége során az alábbi pedagógiai eszközök alkalmazását sem nélkülözhetjük:

- Tanulási technikák és módszerek folyamatos fejlesztése
- **Tanulásmódszertan foglalkozásokat** a bejövő osztályoknak tartunk az osztályfőnöki óra keretében. A kezdeményezés abból a feltételezésből indult ki, hogy sikeres, jó eredményeket elérő diák csak abból válhat, aki megfelelő módszerekkel tanul.
- A frontális osztálymunka mellett egyre hangsúlyosabbak a:
  - Projektmunkák
  - Kooperatív tanulásszervezési eljárások (**differenciált foglalkozások**, csoport-, illetve páros munka)
  - IKT eszközök, interaktív tábla, projektor, digitális tananyagok, internethasználat, laptopok órai alkalmazása.
- Megtervezett, módszertanilag is átgondolt tanmenetek használata
(ld. CD-melléklet, amely minden képzési formában minden évfolyamon és minden tárgyból tartalmazza a gimnáziumban érvényes tanmeneteket.)
- Elektronikus médiumok alkalmazása
- Interaktív tábla
Ezen információs és kommunikációs eszköz hosszú távú hatékonysága és szükségessége vitathatatlan. Jelenleg a Budapest XVI. Kerületi Szerb Antal Gimnázium 7 digitális táblával rendelkezik, a többi teremben projektor használható. Célunk, hogy ezeket minél több kolléga építse be pedagógiai eszköztárába, valamint az is, hogy az IKT eszközök széles körű használata egyre elterjedtebb legyen.
- Állandó internet-hozzáférés biztosítása az önálló ismeretszerzéshez (3 szaktanterem + könyvtár + minden teremben és a közösségi terekben hozzáférhető EDUROAM internetcsatlakozás)
- Számítógép-kezelői képzések, ECDL vizsgára való felkészítés
- A tantárgy sajátosságaiból adódó csoportbontás, csoportmunka alkalmazása, differenciált foglalkozások szervezése

A gimnázium egyformán fontosnak tartja a tehetséges és a felzárkóztatásra szoruló tanulók képzését.

Ennek megfelelően minden évfolyamon az érettségi szempontjából fontos tárgyakat csoportbontásban tanítja (nyelvek, matematika, történelem, magyar). Ennek 1995 óta van hagyománya a gimnáziumban.

A csoportbontás szintenkénti csoportalakítást jelent, ami egyaránt kiválóan alkalmas: a differenciált képzésre, tehetséggondozásra, felzárkóztatásra. (részletesebben lásd: csoportbontás)

A nevelő tevékenységek rendszerét, amelyek a nevelés eszközszerét adják, az alábbi pedagógiailag szervezett tevékenységekből kell felépítenünk:

- Tanítás-tanulás
- Társadalmilag hasznos munka
- Társas-közösségi élet
- Szabadidős tevékenységek

2.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az iskola személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatai elsősorban az osztályfőnöki órák tematikájában jelennek meg. Ide tartoznak a következő területek:

- életvezetési ismeretek

- helyes életmódra, rendszerességre való felkészítés
- mentálhigiénié, egészséges életmód, drog prevenció
- tanulásmódszertan, tanulási módszerek, technikák oktatása
- a tudatos személyiségalkotás, jövőtervezés elősegítése
- pénzügyi tudatosságra nevelés
- szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztése, szociális kompetencia: empátia, egymásra figyelés, együttműködés, tolerancia, utánzás, alkalmazkodóképesség, kommunikáció
- életpálya-építési kompetencia fejlesztése, személyes kompetencia: önismeret, önfejlődés igénye, önreflexió, szabálykövető képesség, információ kezelésének képessége
- környezettudatosság,
- hazafiasság

A tanulói személyiség mindenoldalú fejlesztése az iskolai oktató- nevelőmunka legalapvetőbb feladata. Ezen alapfeladatoknak az iskolai élet valamennyi területén meg kell valósulniuk, minden, az iskolában tanító tanár kötelessége, hogy pedagógiai tevékenysége során adódó nevelési-oktatási helyzetekben az alább felsorolt értékeket formálva-tudatosítva járjon el:

1. Az alapvető erkölcsi értékek tudatosítása, megerősítése
2. Az értelmi képességek, az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése
3. Az emberi együttélés szabályainak megismertetése
  - A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása
  - A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása
4. A környezetükre, közösségükre, önmagukra irányuló helyes érzelmek kialakítása
5. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása
  - Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése
6. A hazaszeretetre nevelés
  - A nemzeti hagyományok, kultúra megismertetése, emlékeinek ápolása
  - A szülőhely múltjának és jelenének megismertetése
7. Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése
  - A közösségért végzett tevékenységre való igény kialakítása
  - Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt
8. Az emberi munka fontosságának tudatosítása
  - A környezet rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása
9. A testi képességek fejlesztése
  - Az egészséges, edzett személyiség kialakítása
  - Az egészséges életmód és egészségvédelem fontosságának tudatosítása

2.3. Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

Igen fontosnak tartjuk az iskolai élet minden szintjén (a Diákönkormányzatban, az osztályközösségekben és a tanulói csoportokban) a közösségi tudat kialakítását és fejlesztését, a tanulók együttműködési készségének növelését a szolidaritás és tolerancia jegyében.

A tantestület a nevelőmunka fontos színterének és eszközének tartja a tanulói közösségeket, mivel ezek közvetlenül és közvetve is befolyásolják a tanulói személyiség fejlődését.

Ezzel kapcsolatban a következő feladatok állnak a tantestület előtt:

1. Az iskolában folyó munkához kapcsolódó tanulói közösségek létrehozása, megszervezése, működésük segítése, biztosítása
2. A közösségek szintjeinek (iskolai, osztály, csoport), nagyságának és a közösséget alkotó tanulók életkori sajátosságainak figyelembevétele (6 évf., 4 évf., 1+4 évf.)
3. A feladatoknak a közösség jellegéhez való alkalmazása
4. Olyan közösségek kialakítása, amelyek képesek arra, hogy céljaikért összehangoltan, szervezeten tevékenykedjenek, és munkájukat értékelni tudják
5. A közösség életének folyamatos tervezése és szervezése, hogy tagjaira kifejthesse közvetett nevelői hatását, a közösségi magatartásformák kialakítását, megerősítését
6. A közösség saját hagyományainak kialakítása, beillesztése a nagyobb közösség (iskola) hagyományrendszerébe, ezek megismerése, tisztelete, ápolása és továbbvitele
7. Szocializáció, együttműködésre való képesség kialakítása és fejlesztése a csoport- és projektmunkák során
8. A tolerancia kialakítása, egyenlő hozzáférés biztosítása

A közösségi nevelés feladatai iskolánkban a különböző szintekhez igazodnak:

Az egész iskola közössége

- A diákok legfontosabb érdekképviselői szerve a DÖK, mely az igazgató által megbízott segítőtanár tanácsadásával, irányításával fejt ki tevékenységét.
- Fontosnak tartjuk, hogy hatékonyan működő szervezeti forma alakuljon ki.
- Támogatni kell a felelős közéleti aktivitást, szorgalmazni, erősíteni kell a képviselői rendszer működését.
- Évenként elő kell készíteni, meg kell szervezni a **diákközgyűlést**.
- **Erősíteni kell az iskolai közösséghez tartozás tudatát, a hagyományok, ünnepek megbecsülését, szimbólumainak tiszteletét (jelvény, zászló), az iskola méltó képviselőt más rendezvényeken, versenyeken, bálokon, de a napi közlekedésben is.**

Az osztályközösségek

Az osztályközösségek kialakulásában döntőnek tartjuk az osztályfőnök szervező, irányító, nevelő munkáját az iskolai élet minden területén.

- Célunk:
- tudatos közösség kialakítása
  - hatékony és helyes közvélemény kialakítása
  - a tolerancia és a szolidaritás eszméjének kialakítása

Csoportközösségek

A kisebb közösségekben is találja meg a helyét az egyén, és ez segítse személyiségének fejlődését. Ezen kisebb közösségek tevékenységét támogatja a Diákönkormányzatot segítő tanár.

A kiscsoport fejlessze az egyén kapcsolatteremtő képességét, segítő- és együttműködési készségét.

A személyiség-, illetve közösségfejlesztést lehetővé tevő iskolai tevékenységi formák:

- a.) tanulmányi kirándulások, múzeum-, kiállítás- és könyvtárlátogatások szervezése
- b.) diáknapi projektállítás
- c.) közös színházlátogatások és egyéb kulturális eseményeken való csoportos részvétel
- d.) a sportban tehetséges tanulók fejlesztése, sportversenyeken, bajnokságokon való részvétel, kirándulások, sí- és kerékpártúrák, természetjáró és vízitúrák szervezése

A közösségfejlesztési tevékenység keretei

A Budapest XVI. Kerületi Szerb Antal Gimnázium a 2011. évi CXCV. törvénnyel és annak módosításaival összhangban vállalja, hogy az iskolavezetés, a nevelőtestület, a diákönkormányzat, illetve az iskola diákjai által kezdeményezett rendezvények, versenyek, ünnepek, hagyományörző és hagyományteremtő programok, valamint egyéb nyilvános események szervezésébe külső partnereket (szülőket, civil szervezeteket, más köznevelési intézményeket stb.) is bevon, és azok építő ötleteit beépíti a programba. Ebben a közösségfejlesztő folyamatban intézményünk felhasználja a **TÁMOP 3.1.4/B-13/1-2013-0001 projekt „Partnerség és hálózatosodás” moduljának** módszertani segédanyagát.

Iskolánk a közösségfejlesztés keretében elősegíti és biztosítja a tankerületen belüli szakmai együttműködést a köznevelés különböző szereplői között. Ennek keretében közösségi, tanórán kívüli eseményeinek ötleteit, mint jó gyakorlatokat a tankerület intézményeinek rendelkezésére bocsátja, ugyanakkor nyitott lesz a más intézmények felől érkező innovatív közösségi programjavaslatokra. Törekszünk továbbá a tanulók és azok szüleinek minél eredményesebb bevonására az iskola közösségi programjaiba.

A közösségfejlesztés részeként igyekszünk megelőzni és választ találni a társadalomból begyűrűző problémákra, preventív eszközökkel kívánjuk a különböző veszélyforrásokra felhívni iskolánk tanulóinak figyelmét. Ugyanakkor motiválttá kívánjuk tenni a diákokat arra, hogy aktívan vegyenek részt az érdekükben megszervezett programokon, rendezvényeken. Ennek érdekében intézményünk számít a Diákönkormányzat tevékeny együttműködésére, amely a tanulók igényeinek felméréseivel, a közösségi programok megszervezésével és lebonyolításával eredményesen járulhat hozzá a közösségfejlesztéshez.

2.4. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő feladatok, tevékenységek

A személyiségfejlesztés kognitív megközelítésben a tanulók képességeinek, tehetségének kibontakoztatását jelenti. Ezt a célt szolgálja a tanítási órák rendszerében a különböző képzési formák alkalmazása, az egyes tárgyakból létrehozott szintenkénti csoportok megszervezése, a kis létszámú csoportban történő oktatás:

- orientációs tantárgyak közötti választás
- 4 évfolyamos képzés
- a 6 évfolyamos képzés
- 1+4 évfolyamos nyelvi előkészítő osztály
- egyes tárgyak szintenkénti csoportbontása már a 7. évfolyamtól
- egyéb kötelező érettségi tárgyak **emelt szint szerinti – és emelt óraszámú -** csoportbontásban való tanítása a 11. évfolyamtól
- az idegen nyelvek minél alacsonyabb létszámú csoportokban való tanítása
- a kísérletezést igénylő tárgyak (pl. fizika, kémia, biológia) emelt szinten történő kis létszámú csoportokban való oktatása
- a tehetséggondozási plusz órák: részben az órarendbe beiktatva, részben tanórán kívüli tevékenységként
- OKTV és más tanulmányi versenyekre való felkészítés, ösztönzés
- az esélyegyenlőség, egyenlő hozzáférés biztosítása és az „egyenre szabottság-integrációs program” (IPR): Pl.: kooperatív tanulás, árnyalt értékelés, projektalapú oktatás, témahét, innovációk alkalmazása

- EU-szintű tudás kialakítása: kompetencia alapú oktatás, több idegen nyelv párhuzamos oktatása, szervezőképesség fejlesztése (projektek), pénzügyi ismeretek kiemelt oktatása (**az Európai Parlament Nagykövet Iskolája vagyunk**)

A tehetség, képesség kibontakoztatását a tanórán kívüli színtereken segítő tevékenységek:

Művészi képességek, tehetségek felkutatása, kibontakoztatása, ápolása, fejlesztése:

- Évenkénti Ki mit tud? rendezvény a belépő évfolyamok számára (gólyatáborban)
- Évenkénti tehetségkutató gála megszervezése
- Képzőművészeti szakkör, tehetséges tanulók műveinek rendszeres kiállítása az iskolában
- Iskolai ünnepélyek műsorainak szervezése
- Iskolai énekkar, kamarakórus
- Tehetséges tanulók alkotásainak megjelentetése az iskolai diákújságban
- Művészi tevékenységgel kapcsolatos nyári táborok szervezése
- Szavalóverseny rendezése
- Házi (szaktárgyi) pályázatok kiírása
- Az Évkönyvben válogatás a tanév kiemelkedő szaktárgyi és művészi alkotásaiból
- Nem iskolai szervezésű, művészettel kapcsolatos versenyeken való részvétel segítése
- Házibajnokságok szervezése a diákok igényeinek figyelembevételével

2.5. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek

A gimnáziumi oktatás mind szélesebb körűvé válása egyúttal azt is jelenti, hogy egyre több, beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarokkal küzdő diák érkezésével kell számolnunk, ezért fontos kialakítani azokat a szempontokat és stratégiákat, melyek alapján segítséget nyújthatunk a rászoruló tanulóknak. Legfontosabb feladatunknak tartjuk a beilleszkedési zavarok minél korábbi felismerését, ami előfeltétele a hatékony fellépésnek.

A problémák kezelésében rendelkezésre álló lehetőségeink:

- egyéni beszélgetés, motiváló foglalkozás a tanár és a diák között
- osztály- illetve csoportszintű beszélgetések, közös álláspont kialakítására való törekvés
- a szülők bevonása, a probléma hátterét feltáró megbeszélések kezdeményezése
- szükség esetén pszichológus bevonása (iskolánkban iskolapszichológus működik)
- a kerületi Nevelési Tanácsadóval való együttműködés, szociális munkás intézményi jelenléte
- hatékony tanuló megismerési technikák alkalmazása, tánc- és drámapedagógia, diagnosztizálás, egyéni tanulási technikák, egyénre szabott értékelés.

2.6. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

A tanulási nehézségekkel küzdő tanulók problémáit

1. az osztályfőnökök,
2. a szaktanárok,
3. a gyermekvédelmi felelős,

4. az iskolapszichológus **(nevelési tanácsadón keresztül)**
5. és az iskolaorvos összehangolt tevékenységgel derítik fel, és próbálják meg kezelni.

A **felzárkóztatás** színtere elsősorban a tanítási óra, egyik lehetséges eszköze a csoportbontás. A **kisebb** létszámú csoportokban lehetőség nyílik **differenciált foglalkoztatásra**. Változatos nehézségi fokú feladatokon keresztül kívánjuk elérni, hogy a különböző képességű tanulók mindegyike sikerélményhez jusson.

Ennek módszerei:

- Tanulástechnikai segítségadás külső/belső szakemberrel
- Szaktárgyi korrepetálás az éves órakeretek és lehetőségek függvényében
- Projektpedagógia, tevékenységközpontú pedagógiák alkalmazása (pl. azonos érdeklődésűek közösségeinek kialakítása, témahét)
- Inkluzivitás: befogadó iskola, esélyegyenlőség, IPR, integráció: egyéni fejlesztések (**mentorálás**), csoportmunka, differenciálás, kooperatív tanulás, tevékenységközpontú pedagógiák eszközei

Megoldási lépések:

- A pedagógusok (osztályfőnökök, szaktanárok) megpróbálják kideríteni a probléma okát.
- Ha a tanulóval folytatott beszélgetés nem vezet eredményre, a tanulót pszichológushoz irányítjuk, aki a helyzet ismeretében megfelelő szakmai döntést hoz.

2.7. A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek, feladatok

Az iskolai gyermekvédelem minden pedagógus és iskolai dolgozó feladata, vagyis minden iskolai dolgozó a gyermekvédelmi jelzőrendszer része. A gyermekvédelem helye az iskolai nevelőmunkában kiemelt jelentőséggel bír.

A további, tudatosan fejlesztett együttműködéshez szükség van a helyzetfeltáró, a családokkal történő kapcsolatmélyítő és általános gyermekvédelmi tevékenységekre, valamint az ebből adódó speciális pedagógiai bánásmód biztosítására, mivel ehhez a tanulónak joga van, az iskola pedig ezt biztosítani köteles.

Az **osztályfőnöknek** kiemelkedő **szerepe és kötelezettsége** van a prevencióban, a problémák kezelésében, a koordinációban. Ismernie kell a diák életét, a családot, folyamatos kapcsolatot kell tartania a szülőkkel. Módot kell találnia a beszélgetésekre, egyéni foglalkozásokra, amelyeket nem helyettesíthet a fogadóóra. Igyekszünk rendszeressé tenni a családokkal való kommunikációt a gyermekek jobb megismerésére, a jobb együttműködésre törekedve. Folyamatosan bővítjük ismereteinket: mind a pszichológia, mind a pedagógia területein fejlesztjük pedagógiai kultúránkat.

Az iskolai ifjúságvédelem biztosításáért irányításáért, ellenőrzéséért felelős: az iskolaigazgató és helyettesei.

Feladatuk:

- gondoskodnak az ifjúságvédelmi munkához szükséges feltételekről
- biztosítják az ehhez szükséges tárgyi, személyi és szervezeti feltételeket
- kialakítják és működésben tartják az ifjúságvédelemmel foglalkozó külső és belső munkatársak kapcsolatrendszerét
- biztosítják a kapcsolattartást a Pedagógiai Szakszolgálat intézményeivel és a Gyermekjóléti Szolgálattal

- megszervezik az iskolaorvosi, szakorvosi ellátást, a gyógytestnevelést, könnyített testnevelést
- biztosítják a hátrányos helyzetű tanulók integrációját

A gyermekvédelmi munkacsoport és feladatai

Létrehoztunk egy gyermekvédelmi munkacsoportot, melynek tevékenységét az iskolavezetés koordinálja.

A munkacsoport tagjai: a kijelölt pedagógusok, az iskolaorvos, a védőnő, a szakpszichológus és a szociális munkás.

Ez a mentálhigiénés munkacsoport a pedagógusok segítségével felderíti a problémákat, jelzéseket ad, és megoldási lehetőségeket kínál.

A mentálhigiénés munkacsoport tagjainak feladatai:

- Segíti és összehangolja az intézmény pedagógusainak gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenységét.
- Rendszeresen figyelemmel kíséri a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályi változásokat, és ezekre felhívja az igazgató és a pedagógusok figyelmét.
- Gyermekvédelmi munkáját önképzéssel és a szakirodalom tanulmányozásával folyamatosan fejleszti.
- Az osztályfőnökök jelzései alapján nyilvántartja a veszélyeztetett, a hátrányos helyzetű, a beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségekkel küzdő tanulókat.
- Minden tanév elején az osztályfőnökök útján tájékoztatja a szülőket és a tanulókat saját tevékenységéről, feladatairól és arról, hogy milyen jellegű problémákkal mikor és hol kereshetik fel.
- Tájékoztatja a szülőket és a tanulókat arról, hogy problémáikkal az iskolán kívül milyen gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézményeket kereshetnek fel. Az iskolában a tanulók és a szülők által jól látható helyen közzéteszi a gyermekvédelmi feladatot ellátó fontosabb intézmények címét, illetve telefonszámát.
- A tanulók részére egészségvédő, mentálhigiénés és szenvedélybetegség-megelőző programokat szervez – szükség esetén, igény szerint.
- Figyelemmel kíséri a gyermekvédelemmel kapcsolatos pályázatokat, és lehetőség szerint részt vesz ezeken.
- A munkacsoport tagjai rendszeres konzultációkkal az előbb felsorolt feladatokat felosztják egymás között, és a feladatok megvalósításáról folyamatosan konzultálnak.

A szociális hátrányok enyhítését egyenlő esélyek biztosítását segítő tevékenység

Az osztályfőnökök feladata a szociális hátrányok felmérése:

- az induló osztály esetében megszervezik az év eleji szűréseket
- folyamatosan begyűjtik a szaktanároktól érkező információkat
- igyekeznek megismerni az új növendékek családi hátterét
- ha felmerülnek problémák egy/több tanulóval kapcsolatban, összehívják az érintett feleket, és közösen kidolgozzák a beavatkozás módját

(egyéni nevelési terv, korrepetálás, tanulástechnikai képzés, iskolapszichológus segítségének igénybevétele, szociális segély, stb.)

Az összegyűjtött információkat a szociális, ill. nevelési problémával küzdő családok aktuális gondjairól a **gyermekvédelmi felelős nyilvántartásba** veszi. Az adatokat az adott tanuló iskolai pályafutása idején a

személyiségi jogok tiszteletben tartásával őrzi, majd – a statisztikai jellegű adatok kivételével – megsemmisíti, amikor a tanuló elvégezte az iskolát.

A beilleszkedési és magatartási problémás tanulók esetében G a probléma súlyától függően – a tanuló szülei/gondviselője, osztályfőnöke, a gyermekvédelmi felelős, illetve az igazgatóság együtt próbál megoldást találni a felmerülő problémára. Szükség esetén segítő szakember (iskolapszichológus, Gyermekjóléti Szolgálat munkatársa, stb.) szakmai segítségét is igénybe veszik. Az osztályfőnök-köordinátor feladata a tanuló sorsának további nyomon követése és azonnali jelzés, ha ismételt beavatkozásra van szükség.

A szociális hátrányok enyhítését egyenlő esélyek biztosítását segítő tevékenységek szinterei

Iskolánkban valamennyi tanuló részére - évfolyamtól függetlenül - az alábbi szociális ellátási formákat biztosítjuk (igény szerint):

- iskolai menzai ebéd,
- mentálhigiénés szolgáltatás,
- iskolaorvosi rendelés, egészségügyi szűrések biztosítása,
- rendszeres sportolási lehetőség,
- Cinkotai Főnix Alapítvány támogatása,
- könyvtárhasználat,
- számítógép-és internethasználat

2.8. Az iskolai diákönkormányzat (DÖK)

A DÖK választott tagokból álló érdekképviseleti **szervezet**, amely a diákok jogérvényesítéséhez és kötelességeik teljesítéséhez szükséges feltételek megteremtésének egyik eszköze.

Iskolánk diákönkormányzata mindenekelőtt az alábbi három célt tartja szem előtt:

- a diákok jogainak maradéktalan érvényesítését
- a hagyományok ápolását
- tevékenységi körének bővítését

Alapvető feladatuk a tanulók véleményének továbbítása az iskola vezetése felé. A DÖK képviselője részt vehet az iskolavezetés értekezletein, ott véleményt nyilváníthat a tanulókat érintő oktatási, szociális és jóléti kérdésekben. Az iskola vezetése és tanári kara köteles döntéseinél a tanulói képviselő véleményét mérlegelni, megfontolni, illetve figyelembe venni.

Fő tevékenységi területei:

- a diákönkormányzat működési feltételeinek megteremtése, feladatmegosztás a diákvezetők között
- heti rendszerességgel általános gyűlések szervezése
- diákvezetők jelölése, választása, utánpótlása
- a diákok érdekeinek összehangolása, egyeztetése, és az elfogadott közös érdekek folyamatos érvényesítése
- a diáknap meghirdetése
- állásfoglalás az osztályozás és a tanulói munka értékelésének kérdéseiben, a magatartás és szorgalom értékelési szempontjainak kidolgozásában
- egyetértési, döntési, javaslattevői jogok érvényesítése, szervezett véleménynyilvánítás
- szabadidős programok kiírása, szervezése
- iskolarádió és iskolaújság működtetése
- az iskolai dokumentumok véleményezése, bírálata
- diákparlament rendezése

2.9. A szülők, a tanulók és a pedagógusok együttműködésének formái

A pedagógus és a szülő, illetve nagykorú tanuló kapcsolata

A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan szóban, illetve a KRÉTA napló felületén írásban értesítik.

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- az iskola igazgatója legalább félévente egyszer az iskolaszéken (a szülői munkaközösség választmányi ülésén) vagy az iskolai szintű szülői értekezleten
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein

A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, nevelőtestületével vagy az iskolaszékkel.

Szülői értekezlet

Feladata:

- a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása
- a szülők tájékoztatása
  - az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről
  - az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól
  - a helyi tanterv követelményeiről
  - az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról
  - saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról
  - a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről
  - az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról
- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatósága felé

Fogadóóra

Feladata: a szülők és a pedagógusok személyes találkozója, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)

Írásbeli tájékoztató (KRÉTA napló)

Feladata: a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztályszintű programokról

A szülői értekezletek, a fogadóórák időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.

A pedagógus és a tanuló kapcsolata

A tanulókat az iskolai életről, az iskolai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- az iskola igazgatója legalább évente egyszer a diákközygylésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén
- a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a diákönkormányzat faliújságján keresztül
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel vagy az iskolaszékkel.

A nyilvánosság biztosítására az alábbi eszközöket alkalmazzuk:

1. Intézményi honlap (www.szag.hu)
2. Elektronikus napló (hivatkozás)
3. Iskolaújság
4. Kerületi újságok
5. Évkönyv
6. Iskolarádió
7. Faliújság
8. Kiállítások
9. Intézményi Facebook: www.facebook.com/szerbantalgimi

2.10. Hagyományok tisztelete, ápolása, az ehhez kapcsolódó feladatok

A hagyományok ápolásával, rendezvények, ünnepek, kirándulások, tanulmányi és sportversenyek, tanulmányi utak, táborok szervezésével lehetőséget biztosítunk arra, hogy tanulóink megismerjék történelmünket, kultúránkat, hagyományainkat, alakítsák világmépüket.

2.10.1. Múltunkból, helyi hagyományainkból adódó pedagógiai megfontolásaink, irányelveink

- A Budapest XVI. Kerületi Szerb Antal Gimnázium tantestülete fontosnak tartja azon hagyományok ápolását, amelyek több mint egy évszázados múltjából következően kötelezettségként hárulnak rá, és a ma iskolája számára is vállalhatók.
- A XIX. századi hazafiak (az iskola jogelődjének alapítói) a hazáért és nemzetért, a tanítónőképzői szellem a felnövekvő nemzedékek erkölcsileg megalapozott, humánus magatartásáért érzett felelősségteljes pedagógiát jelöltek ki megőrzendő és továbbadandó hagyományként.
- Az iskolai hagyományokat jelentő külföldi diákcseréket, illetve külföldre szervezett tanulmányutakat támogatjuk.
- A gimnázium névadójának, **Szerb Antalnak a munkásságát** a 12. évfolyam irodalom anyagába beépítjük, feldolgozzuk, érettségien választható témaként szerepeltetjük. Kerek évfordulókon rendezvénysorozattal emlékezünk meg róla (anyaggyűjtés, vetélkedő, szavalóverseny).
- A belépő évfolyamokkal megismertetjük iskolánk történetét, iskolamúzeumunk anyagát. A tanulókat további gyűjtőmunkára ösztönözzük.

- Iskolánknak és közvetlen környezetének történelmi vonatkozásait diáknapi vetélkedők keretében feldolgoztatjuk a diákokkal (**Batthyány-család, Cinkota** és az iskola épületének történeti kapcsolatai).
- Ápoljuk **Szerb Antal, Batthyány Ilona** és a régi kiemelkedő hagyományteremtő igazgatók (**Tabódy Ida és Medgyes Zsófia**) emlékét és sírjait.
- Évente rendezünk tehetségkutató versenyt, karácsonyi koncertet, nosztalgianapot öregdiákjaink számára, ápoljuk a kapcsolatot nyugdíjas dolgozóinkkal.

2.10.2 Hagyományos kulturális és ünnepi rendezvényeink

- tanévnitó
- megemlékezés az aradi vértanúkról
- megemlékezés az 1956-os forradalomról
- a magyar kultúra napja
- a magyar nyelv napja
- megemlékezés a kommunista diktatúra áldozatairól
- megemlékezés az 1848-1849-es forradalomról és szabadságharcról
- megemlékezés a holokauszt áldozatairól
- ballagás
- a nemzeti összetartozás napja
- pedagógusnap
- tanévzáró
- szalagavató bál

2.10.3. Egyéb iskolai szintű rendezvények

- gólyabál
- Szerb Antal nosztalgianap
- szülők fóruma és nyílt nap
- karácsonyi koncert, osztálykarácsony
- farsangi bál
- tehetségkutató gála
- szerenád,
- osztálykirándulások, tanulmányi túrák, jutalomtúrák
- külföldi utak
- iskolai táborok (gólyatábor, sporttábor, művészeti tábor, kerékpáros tábor, téli tábor, vízi tábor)
- nyelvek európai napja
- természettudományos projektnap
- sportversenyek
- témahetek

- gólyatábor
- Európa Nap

2.10.4. Egyéb programok, rendezvények szervezése

Múzeum, színház, mozi, kiállítás és tárlatlátogatások, valamint sportrendezvények a tanítási időn kívül bármikor szervezhetők az osztályközösségek vagy kisebb tanulócsoportok számára.

Tanítási időben történő látogatásra, illetve egyéb osztályprogramokra az intézményvezető engedélye szükséges.

Az iskola tanulói közösségei (osztályközösségek, diákkörök, szakkörök, stb.) egyéb rendezvényeket is szervezhetnek.

Az egyéb jellegű rendezvények szervezéséhez akkor kell kérvényt benyújtani az intézmény vezetőjéhez, ha a tanulók az iskola helyiségeit igénybe kívánják venni, illetve amennyiben a rendezvény időtartama érinti a tanítási időt.

2.10.5 Hagyományápolásunk külső jegyei:

- intézményünk jelvénye
- intézményünk zászlója
- kötelező ünnepi viselet: fehér ing/blúz és sötét szoknya/nadrág
- évkönyv
- iskolai logó
- egyen póló, egyen pulóver

A fentieket az év elején az iskolai éves munkatervben kell rögzíteni, a feladatokat, az időpontokat, a felelősöket az igazgató irányításával a nevelőtestület az éves munkatervben határozza meg.

2.11. Az intézmény képzési rendje, struktúrája és az oktatás megszervezésének didaktikai és adminisztratív alapelvei

2.11.1. A csoportbontás elvei

- Nyelvekből: létszám szerint, lehetőleg szintek szerint is
  - **Első idegen nyelvből:** 7-12. évfolyamon: 2 osztály 3 angol nyelvi csoport (magas létszám esetén esetleg 4 csoport), 1 német nyelvi csoport
  - 11 – 12. évfolyamon emelt óraszámúban a jelentkezések függvényében 3-4 csoport
  - Nyelvi előkészítő osztály esetében egy osztály 2 csoport
  - **Második idegen nyelv:** évfolyamonként 3 osztály 6- 7 csoport
  - Nyelvi előkészítő osztály esetén 1 osztály 2 csoport
- Magyar nyelv és irodalom: 7. 8. 9. 10. évfolyamon 2 osztály 3 csoport szintek szerint
- Magyar nyelv: 9 és 10 évfolyamon az „a” és „b” osztályban 2 osztály 3 csoport
- Matematikából: szintek szerint, évfolyamonként 4 osztály 6 csoport (a létszám függvényében)

- Testnevelésből a lehetőségek függvényében nemek szerint
- A természettudományi tárgyakból a kísérletezés lehetőségének biztosítására
- és 10. évfolyamon orientáció: heti 1 (2) óra tehetséggondozás az iskola által felajánlott tantárgyakból (mind természettudományos tárgyakból, mind humán tárgyakból)
- A 11-12. évfolyamon felajánlott tantárgyakból, az évenként jelentkező igények szerint emelt szintű csoport indítása a törvényi előírások figyelembevételével. Ha egy adott tárgyból az emelt szintű csoportba 15 főnél több jelentkezik, a csoportot ketté lehet bontani.
- és 12. évfolyamon azokból a tárgyakból, melyekből alapóra már nincsen. a középszintű érettségire való felkészülést – az órakeret függvényében - biztosítani lehet érettségi előkészítő foglalkozás keretében.

2.11.2 Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Lásd a mindenkori jogszabályi rendelkezések előírásait.

2.11.3. A gimnáziumba kerülés feltételei

A nevelőtestület határozza meg, és az igazgató hozza az előírt időben nyilvánosságra a felvételi formáját, módját és idejét.

- Általános felvételi eljárással az a tanuló kerülhet be a gimnáziumba, aki a felvételi követelményeknek eleget tesz.
- Pontszámítás összefoglalása:
-

Tanulmányi terület	Hozott pontok	Szerzett pontok
6 évfolyamos angol/német	50 pont	100 pont
4 évfolyamos angol/német	50 pont	100 pont
1+4 évfolyamos angol nyek	50 pont	100 pont

Az angol nyelvi tanulmányi területeken az általános iskolából hozott pontszámot a jelentkezést megelőző tanév végi, illetve a jelentkezés tanévének félévi osztályzataiból alakítjuk ki a következő tantárgyak eredményeiből: magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, történelem, **angol nyelv**.

A német nyelvi tanulmányi területeken az általános iskolából hozott pontszámot a jelentkezést megelőző tanév végi, illetve a jelentkezés tanévének félévi osztályzataiból alakítjuk ki a következő tantárgyak eredményeiből: magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, történelem, **német nyelv**.

A nyelvi előkészítő tanulmányi területen az általános iskolából hozott pontszámot a jelentkezést megelőző tanév végi, illetve a jelentkezés tanévének félévi osztályzataiból alakítjuk ki a következő tantárgyak eredményeiből: magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, történelem, **bármely idegen nyelv**.

A felvételi eljárásban a rangsorolást a fenti eredmények alapján végezzük el.

Intézményünk szóbeli felvételi vizsgát nem szervez.

- A felvételi eljárásrendjét a gimnázium felvételi szabályzata részletesen szabályozza.
- A felvételi szabályzatban rögzíti az alábbiakat: **pontazonosság** esetén a felvételiző tanulók rangsorolásakor a következő szempontok döntenek:

Előnyben részesül

- 1) a halmozottan hátrányos helyzetű,
- 2) a kerületben lakó,
- 3) az írásbeli vizsgán szerzett pontja magasabb, mint a hozott,
- 4) egy vagy több testvére az iskolánk tanulója (volt)
- 5) családi kötődése van a gimnáziumhoz (pl. szülője is a gimnázium tanulója volt)

Átvétel más iskolából

A tanulók átvételéről az intézmény igazgatója dönt.

- Más iskolából történő átvétel esetén a különbözeti vizsga letétele kötelező. Írásbeli különbözeti vizsga kötelező matematikából, magyar nyelv- és irodalomból, valamint szóbeli vizsga idegen nyelvből.
- Csak abban az esetben vehető át tanuló, ha az adott osztálylétszám nem haladja meg a törvény által engedélyezett maximális létszámot.
- Más iskolából történő átiratkozás esetén a helyi tantervek különbözőségeiből adódó tantárgyi lemaradást - különös tekintettel az emelt óraszámú tantárgyak esetén – pótolni kell, a tanulónak osztályozó vizsgán kell számot adni a tudásáról, felkészítéséről a szülőnek kell gondoskodni.

2.11.4. Az iskola magasabb évfolyamába lépés (továbbhaladás) feltételei

A magasabb évfolyamba lépés feltétele az előírt tanulmányi követelmények teljesítése, tanév végén a tanuló tudásának minden tárgyból meg kell felelnie a megállapított követelményrendszer minimumszintjének. Ha ezt teljesíti, felsőbb évfolyamba léphet.

- Elégtelen év végi osztályzat esetén csak a javítóvizsga sikeres letétele után léphet a következő évfolyamba.
- A továbbhaladásról a szaktanár dönt a teljes tanév érdemjegyei alapján, lényeges eltérés (vita) esetén a konferencia dönt.
- 2022-23-as tanévtől: ha egy természettudományi tantárgyból a 11. évfolyamon valaki leadja az emelt szintű tantárgyát, fel kell vennie a kötelezően 11. évfolyamon tartott természettudomány c. tantárgyat heti 2 órában. A tanuló év végi osztályzatát a felvett természettudomány c. tantárgy adja.

A lényeges eltérés megítélésének szempontjai:

- a nagy egységeket mérő érdemjegyek átlaga súlyozottabban szerepel, mint az egyéb jegyek átlaga
- ha a felfelé/lefelé kerekítéssel kapott értékhatártól egy egésszel eltér a szaktanár által javasolt osztályzat, az osztályzatot a nevelőtestület vitára bocsáthatja.

2.11.5. A tanórák látogatása alóli felmentés

A szülő írásbeli kérésére a szaktanár és az osztályfőnök meghallgatása után a köznevelési törvényben meghatározott keretek között az igazgató a tanulót felmentheti egyes tantárgyak esetén a rendszeres óralátogatása alól.

Ilyen esetekben a tárgy követelményrendszere teljesítésének formáit az igazgató írásban közli.

Az egy – egy szakóráról történő felmentésről a szaktanár dönthet a szülő írásbeli kérelme alapján.

Ha a tanuló valamely tantárgyból a gimnáziumi tanulmányainak befejezéséhez szükséges osztályzatot osztályozó vizsgán megszerezte, mentesül a tanórák látogatása alól. A napközbeni órák alatt a számára kijelölt helyen köteles tartózkodni.

A tanuló kérésére a szaktanár engedélyezheti az órák látogatását.

2.11.6. Az egyéni munkarend szerint haladó tanulók továbbhaladása

Egyéni munkarend: a szülő kérésére a tankötelezettség egyéni munkarenddel is teljesíthető a 2011. évi CXC. tv. (Nkt.) 45§ (5), 50§ (1), 55§ (1-3) alapján.

- a szülő **az Oktatási Hivatalnak** írásban nyújthatja be kérelmét – indokaival együtt - arról, hogy gyermeke egyéni munkarend szerint folytassa tanulmányait
- az egyéni munkarend szerint tanulókat ugyanazok a jogok illetik meg, mint a többi tanulót (pl. igénybe veheti a tanulószobát, könyvtárat, menzai étkezést stb.)
- az iskola házirendjének betartása ezen tanulók számára is kötelező.
- A tanuló köteles év végén minden tantárgyból vizsgázni.
- A vizsgára való felkészülés a tanuló egyéni felelőssége.
- A vizsgaidőpontokat a munkaterv alapján az igazgató határozza meg. Ha a vizsgázó a megadott vizsgaidőpontban nem jelenik meg, az év végi osztályzata elégtelen, javítóvizsgát tehet.
- A szaktanár feladata, hogy a tanuló kérésére közölje a hivatalos törzsanyagot és a használatos tankönyvet, valamint a vizsgakövetelményeket.

2.11.7. A tanulói jogviszony megszűnése

Az iskolai tanulmányok befejezése előtt megszűnik a tanuló jogviszonya - a tanköteles kivételével - ha a jogszabályban előírt számú tanítási óránál igazolatlanul többet hiányzott, feltéve, hogy az iskola a tanulót, kiskorú tanuló esetében a szülőt írásban figyelmeztette az igazolatlan mulasztás következményeire.

Megszűnik a tanulói jogviszony:

- ha a tanulót más iskola átvette, az átvétel napján
- a tankötelezettség utolsó éve szorgalmi idejének utolsó napján, ha a tanuló tanulmányait nem kívánja folytatni
- a tankötelezettség megszűnése után - ha a tanuló írásban bejelenti, hogy kimarad - a bejelentés tudomásul vételének napján.
- megszűnik a jogviszony a kizárás az intézményből fegyelmi határozat jogerőre emelkedésének napján (nem tanköteles tanuló esetén).
- az utolsó évfolyam elvégzését követő első vizsgaidőszak utolsó napján. A tanulmányok befejezésének dokumentálása a középiskola befejezését igazoló bizonyítvánnyal és sikeres érettségi vizsga esetén érettségi bizonyítvánnyal történik.

Tanulói jogviszony szünetelése:

Ha tanköteles korú képviselője kéri a jogviszony szünetelését (pl. külföldi tanulmányok esetén) a 2011. évi CXC. tv. (Nkt.) 91. § (1-3) alapján az igazgató engedélyezheti a tanulói jogviszony szünetelését.

2.11.8. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Az iskolában nyújtott jó teljesítmény elérésének fontos eleme az otthoni felkészülés.

Általános elvként elmondható, hogy a szaktanár határozza meg az otthon elsajátítandó anyagmennyiséget a diákok egyenletes terhelésének és a többi tantárgy követelményeinek is a figyelembevételével.

A hétvégére és a tanítási szünetekre feladott házi feladat ne haladja meg a hét közben feladott házi feladatok mennyiségét, így a tanulók terhelése egyenletes.

2.11.9. Az újszerű tanulószervezési eljárások és alkalmazásuk

- Témahét, projektoktatás (idejét és témáját az éves munkaterv tartalmazza)
- Saját innováció (környezetvédelmi tábor)
- IKT mint eszköz alkalmazása
- kooperatív tanulószervezési eljárások

Az újszerű tanulószervezési eljárások:

- 1) fokozzák a tanulási folyamat hatékonyságát,
- 2) ennek következtében csökkenhet a diákok számára feladott házi feladat mennyisége.

A tanulók hosszú távon kialakíthatják:

- kutatói képességeiket,
- ez alkalmassá teszi őket önálló információk szerzésére, feldolgozására, rendszerezésére és szintetizálására, különös tekintettel az IKT eszközök alkalmazására.

2.12. Minőségelvű nevelő-oktató tevékenység megvalósítását biztosító intézményi minőségbiztosítási rendszer elvei és formái, pedagógusminősítési rendszer

A nevelő-oktató munka ellenőrzési, mérési, értékelési, minőségbiztosítási rendszere

A nevelő-oktató munka iskolánkra vonatkozó ellenőrzési, mérési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerének kiépítése és működtetése a nevelési-oktatói célok elérését, a pedagógiai munka eredményességének, hatékonyságának folyamatos biztosítását és kontrollját, valamint az iskolával kapcsolatban álló partnerek (a tanulók, a szülők, a fenntartó és a nevelők) iskolánkkal kapcsolatos igényeinek, elvárásainak való megfelelés biztosítását is szolgálja.

Ellenőrzés, mérés

- Az iskolában folyó belső ellenőrzés a jogszabályokban és az iskola belső szabályzataiban meghatározott előírásoknak való megfelelést vizsgálja.
- Az iskolai belső ellenőrzés rendjét a Pedagógiai Programban foglaltakon túl a Szervezeti Működési Szabályzat, illetve a Házirend határozza meg.
- A nevelő-oktató munka ellenőrzését (és a hozzá kapcsolódó méréseket) végezheti:

- pedagógusok esetében: az igazgató, az igazgatóhelyettesek, a munkaközösség-vezetők, **önértékelési munkacsoport**, a munkaközösségek, az igazgató által az ellenőrzésre felkért pedagógusok, valamint külső szakértők,
- tanulók esetében: az iskola pedagógusai, valamint külső szaktanácsadók és szakértők.

A pedagógiai munka belső ellenőrzése elsősorban az alábbi területekre terjed ki:

a) A pedagógusok nevelő-oktató munkáján belül:

- A tanár-diák kapcsolatra, a tanulói személyiség tiszteletben tartására.
- A szülőkkel való kapcsolattartásra.
- A nevelő és oktató munka színvonalára a tanítási órákon. Ezen belül különösen fontos ellenőrzési területek:
  - A nevelő előzetes felkészülése és tervező munkája.
  - A tanítási óra felépítése és szervezése.
  - A tanítási órán alkalmazott módszerek.
  - A tanulók ellenőrzése, értékelése.
  - A tanulók munkája és magatartása, valamint a pedagógus egyénisége, magatartása a tanítási órán.
  - Az óra eredményessége, a helyi tanterv követelményeinek teljesítése.
  - A felzárkóztatás és a tehetséggondozás.
- Az iskolai diákönkormányzat tevékenységének segítésére.
- A tanórán és az iskolán kívüli foglalkozások szervezésére, az ezeken való részvétellel.
- A gyermek- és ifjúságvédelem feladatok ellátására.
- A tanulók továbbtanulásának segítésére, irányítására.
- A pedagógusra bízott tanterem rendezettségére, dekorációjára.

A pedagógusok nevelő-oktató munkájának ellenőrzése folyamatosan történik az intézményi önértékelési rendszer alapján.

b) A tanulók iskolai munkáján belül:

- A tanulók értékválasztására
- A helyi tantervben előírt követelmények teljesítésének szintjére, az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményre.
- Az iskolai és az osztályközösségekben végzett tevékenységre.
- A tanuló magatartására, viselkedésére, fegyelmezettségére.

A tanulók iskolai munkájának ellenőrzése folyamatosan történik az iskola helyi tanterve, illetve a nevelők által összeállított tanmenetek és osztályfőnöki munkatervek alapján.

Az iskolai nevelő-oktató munka ellenőrzésének részeként a partneri igény, elégedettség, felmérés alapján meghatározott méréseket kell elvégezni.

A helyi tanterv követelményeinek szaktárgyi tudását vizsgáló mérések:

- Évfolyamonként minden tantárgyból egy-egy témakör lezárását követően a követelmények elsajátítását vizsgáló összegző mérést kell végezni. Felelősök: szaktanárok.
- A vizsgarendszerben meghatározott évfolyamokon, a tanév végén a tanulók teljesítményét a magyar irodalom, a magyar nyelv, a matematika, történelem, első idegen nyelv tantárgynak az

addig feldolgozott teljes tananyagát és fő követelményeit átfogó mérésrel kell vizsgálni.
Felelős: igazgató.

Értékelés:

Az iskolában folyó értékelő tevékenység célja, hogy az ellenőrzés során feltárt adatokra, összefüggésekre támaszkodva azt vizsgálja, hogy a nevelő-oktató munka és annak eredményei mennyiben felelnek meg az iskola pedagógiai programjában megfogalmazott célkitűzéseknek.

A nevelő-oktató munka értékelésének alapvető feladata, hogy megerősítse a nevelőtestület pedagógiai tevékenységének helyességét, vagy feltárja a hibákat, hiányosságokat, és így ösztönözze a pedagógusokat a hibák kijavítására, a nevelő és oktató munka fejlesztésére.

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka értékelése a következő területekre terjed ki:

- az intézmény nevelő-oktató munkájának értékelésére,
- a pedagógusok nevelő-oktató munkájának értékelésére,
- a tanulói közösségek (osztályközösségek) tevékenységének, fejlődésének értékelése,
- a tanulók személyiségfejlődésére, tanulmányi munkájára, magatartására és viselkedésére.
- Az intézmény nevelő-oktató munkáját az iskola igazgatója minden tanév végén, valamint az igazgatói megbízás lejártakor – a tanulók, a szülők és a nevelők véleményének figyelembevételével – átfogóan értékeli.

A nevelő-oktató munka intézményi szintű értékelésének szempontjai:

- Az iskola működését jellemző legfontosabb adatok (tanulólétszám, tanulócsoportok, pedagógusok és más dolgozók létszáma, beiskolázás adatai)
- A nevelő- és oktatómunka feltételeinek alakulása (az intézményi költségvetés legfontosabb mutatói, tárgyi feltételek: épületek, helyiségek, berendezések, tantárgyi szakmai anyagok)
- A tanítási-tanulási folyamat eredményessége (tanulmányi átlageredmények, a felzárkóztatás és a tehetséggondozás területén mért eredményesség, bukások száma, versenyeredmények, a továbbtanulás alakulása)
- A személyiségfejlesztéssel, közösségfejlesztéssel kapcsolatos nevelőtevékenység eredményessége (a diákönkormányzat és az osztályközösségek fejlődése, szabadidős tevékenységek, magatartási és viselkedési rendellenességek, gyermek- és ifjúságvédelem, veszélyeztetett tanulók)
- A pedagógusok nevelő- és oktatómunkájának (tanítási módszerek, program- és tantervfejlesztés, továbbképzések, személyes példamutatás, tanórán kívüli nevelési feladatok vállalása) értékelése az IMIP pedagógusértékelési rendszere alapján történik.
- Az iskola és a helyi társadalom kapcsolata (külső kapcsolatok, részvétel a helyi közéletben, az iskola a helyi médiában, a főiskolák és egyetemek visszajelzése, az iskola és a tantestület hírneve)

A pedagógusok nevelő- és oktatómunkájának értékelése részben a pedagógusok minősítési rendszere alapján történik, melyet az intézményi megbízott és a külső szakértők végeznek.

3. Pedagógiai ellenőrzés, értékelés, vizsgák

Az ellenőrzés és értékelés pedagógiai munkánkban a továbbhaladás nélkülözhetetlen feltétele, melyeket legtöbbször együtt emlegetünk.

3.1. Alapelveink

a) objektivitás (tárgyszerűség, tárgyilagosság)

- az értékelés legyen független a külső körülményektől, a mellékes információktól (például külalak), illetve a tanuló és a pedagógus személyétől, az adott teljesítmény értékelését nem befolyásolhatják a tanuló korábbi eredményei vagy a magatartása
- a pontos javítókulcs és értékelési (pontozási) rendszer biztosítja a tárgyilagosságot, de a szóbeli feleleteknél és a nyílt végű, illetve esszékérdéseknél is egyértelmű, a tanulók által is ismert szempontrendszer szerint történjen az értékelés

b) validitás (érvényesség)

- csak azt a tudást kérjük számon, amit megtanítottunk
- a mérés - értékelés legyen összhangban a tantárgyi, illetve az érettségi követelményekkel
- a feladat, illetve a kérdés valóban azt fejezze ki, amit mérni akarunk

c) reliabilitás (megbízhatóság)

- a mérés-értékelés megbízhatóan tükrözze a tanuló tudását
- ugyanazt a teljesítményt mindig ugyanúgy értékeljük
- fontos, hogy megfelelően súlyozzuk a pontszámokat
- teremtsünk optimális feltételeket, hogy a tanuló teljesítményét ne befolyásolják a külső körülmények, illetve a számonkéréssel járó feszültség

d) Egyéb pedagógiai követelmények:

- a sokoldalú és változatos formák, módszerek alkalmazására törekszünk, hogy a tanulók minél többféle számonkérési formában kipróbálhassák magukat, illetve hogy az egyik területen gyengébb készségeiket (például verbális) egy másikkal kompenzálhassák,
- iskolánkban az értékelés nem korlátozódik csupán a tartalomtudás (ismeretek) mérésére, hanem az eszköztudás (készségek, képességek) vizsgálatára is kiterjed,
- arra törekszünk, hogy a méréseket gyakorlatiasabbá, élet közelebbé tegyük, hogy a produktív tudás, az ismeretek alkalmazása és a problémamegoldó gondolkodás kiemelt területe legyen az értékelésnek,
- szorgalmazzuk a számítógépen végzett mérések elterjesztését, mivel gyors és egyértelmű, visszajelzést ad a tanulónak, valamint lehetőséget biztosít az azonnali – esetleg többszöri – önkorrekciónak,
- az értékelés nem merülhet ki a tanuló teljesítményének minősítésében, ezért az osztályozást szóbeli felelet esetén szöveges értékeléssel egészítjük ki, a teszteknel, feladatlapoknál pedig százalékos formában is kimutatjuk az eredményeket,
- a számonkérés-értékelés iskolánkban nem lehet a tanuló vagy az osztály fegyelmezésének eszköze.

e) **Az értékelés fontos szerepet tölt be a tanulók személyiségének fejlesztésében, ezért arra törekszünk, hogy az értékelés:**

- adjon visszajelzést a tanuló fejlődéséről, és jobb munkára ösztönözze,
- személyre szóló és árnyalt legyen, hogy segítse, orientálja és motiválja a tanulókat,
- a szóveges értékelés differenciáltan viszonyuljon a tanulók egyéni képességeihez és személyiségéhez,
- a tanulók önismeretének és objektív ítélőképességének fejlesztése érdekében igényeljük, hogy a diákok saját maguk is értékeljék teljesítményüket,
- a kiemelkedő teljesítményeket az osztály, a tantestület vagy az iskolai közösség előtt ismerjük el.

3.2. Ellenőrzés, mérés, az értékelés módja, formái, rendszere

Az érdemjegyek és osztályzatok meghatározása a hagyományos forma szerint az 1-5. számskálán történik.

Az évközi teljesítmény értékelésének és minősítésének formái:

Az értékelés és a minősítés szempontjait, illetve az egyes érdemjegyekhez tartozó teljesítési követelményeket részletesen az egyes tantárgyak helyi tantervei tartalmazzák, de általában az a tanuló

- jeles (5), aki a tantervi követelményeknek a számonkéréskor kifogástalanul eleget tesz, a tananyagot ismeri, érti, önállóan tudja alkalmazni, a tantárgy szaknyelvét használja, szabatosan fogalmaz;
- jó (4), aki a tantervi követelményeknek a számonkéréskor megbízhatóan, kevés, jelentéktelen hibával tesz eleget, az ismereteit kis tanári segítséggel tudja alkalmazni;
- közepes (3), aki a tananyagot csak pontatlanul vagy hiányosan képes felidézni, gyakran szorul a számonkérés során tanári segítségre;
- elégséges (2), aki a számonkéréskor folyamatos tanári segítségre szorul, a továbbhaladáshoz csak a szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik, önálló feladatvégzésre nem képes;
- elégtelen (1), aki számonkéréskor a tantervi minimumot folyamatos tanári segítséggel sem képes teljesíteni.

Az értékelés és osztályozás általános alapelvei:

- A tanulók teljesítményét félévkor és év végén a szorgalmi idő alatt folyamatosan szerzett érdemjegyek alapján értékeljük és minősítjük a jogszabályi előírások szerint.
- Vizsgán nyújtott teljesítményük alapján a vizsgabizottság állapítja meg a tantárgyi osztályzatát azoknak a tanulóknak, akik:
  - egyéni munkarendű, és az iskola által összeállított ütemezés szerint év végén kötelesek osztályozóvizsgát tenni
  - az előrehozott érettségi vizsgára való jelentkezés miatt osztályozóvizsgát tesznek
  - mulasztásaik miatt nem osztályozhatók, és ezért a jogszabályi előírások alapján osztályozóvizsgát kell tenniük
  - iskolaváltás miatt különbözeti vizsgát tesznek,
  - javítóvizsgát tesznek.
- A félévi értesítőben és a bizonyítványban szereplő tantárgyi osztályzatok összefoglaló képet adnak a tanuló adott tanévben nyújtott összteljesítményéről, tehát minősítik a tanuló munkáját.

- A tanév végi osztályzat azt tanúsítja, hogy a tanuló az adott évfolyam tantervi követelményeit milyen mértékben teljesítette, ismeretei elegendőek-e, hogy a következő évfolyamba lépjen, illetve, hogy záróvizsgára lehessen bocsátani.
- A félévi és év végi teljesítmény minősítése az ötfokú osztályozási skála alapján történik. Mivel a tanulók teljesítményét – értelemszerűen – a szaktanár tudja megítélni (ez a Nkt-ben biztosított joga is egyben), és az év közben szerzett érdemjegyek nem azonos súlyúak, általános szabályt a félévi és az év végi osztályzatok megállapítására nem alakítunk ki, de irányadónak tekintjük a következő szempontokat:
  - az év végi osztályzatot az egész éves teljesítmény alapján állapítjuk meg
  - figyelembe vesszük a teljesítmény változásának tendenciáit (rontás esetén esetleg azok okait)
  - a tanuló képességeit, szorgalmát és órai munkáját
- A szaktanár a tanuló eredményes és objektív értékeléséhez egy félév folyamán legalább három különböző időpontban értékelő jegyet ad, így minden tanulónak egy félév alatt minimum három jegyet kell kapnia. Ez alól kivételt jelentenek a heti 1 órás tantárgyak, amelyeknél félévenként 2-2 értékelő jegy is megengedhető. A tanuló teljesítményéről a tanár rövid értékelő véleményt mond.
- **Az etika/hit- és erkölcs tanterv értékelése félévkor és év végén nem osztályzatokkal, hanem – a kerettanterv alapján, eltérően a hagyományos értékeléstől - rövid szöveges formában történik. (Knt.54.§.4. bek.) (2015.szeptember 1.)**
- A szaktanár a tanuló által megszerzett érdemjegyeket **azonnap** az elektronikus naplóba beírja.
- Az érintettekkel az osztályzatokat a félévi értesítőben, ill. az év végi bizonyítványban közli hivatalos formában a nevelőtestület.
- **Félévi, illetve év végi osztályzatok megállapításához a szaktanár minden érdemjegyet figyelembe vesz, az osztályzat azonban hangsúlyozottan a nagy egységeket mérő feleletek, dolgozatok, vizsgák érdemjegyein alapul.**
- Az ORI és emelt szintű tárgyak esetében a tanuló félévkor és év végén is csak egy osztályzatot kap. Azokban a csoportokban, ahol az alap- és emelt órát nem egy tanár tanítja, a kollégák folyamatosan konzultálnak egymással, és együtt alakítják ki a tanuló félévi és év végi osztályzatát. A naplóba a jegylezárás félévkor és év végén is mindig az alapórában tanító tanár feladata.
- Belépő tantárgy, illetve újonnan belépő tanár esetén a tanár az első óráján tisztázza a tanulócsoporthal, hogy milyen elvek szerint fog értékelni, osztályozni.
- A tanulóknak /és szüleiknek/ törvény adta joguk, hogy elért eredményeikről folyamatos tájékoztatást kapjanak.
- A gyengén álló tanulók szüleit a fogadóóra előtt a szaktanár értesíti.
- Az értékelési szempontok megegyeznek a tantárgyak érettségi vizsgáihoz mellékelt elbírálási útmutatóban meghatározottakkal.
- A tanuló vagy a szülő - a törvényi előírásoknak megfelelően – írásban kérelmezheti az osztályzat felül bírálatát, ebben az esetben a tanuló független vizsgabizottság előtt ad számot tudásáról az osztályozó vizsga szabályai szerint.

A 2011. évi CXCV. törvény 54. § (6). értelmében, abban az esetben, ha az év végi osztályzat a tanuló hátrányára vagy előnyére lényegesen (legalább 1 egész osztályzattal, különös tekintettel a témazáró dolgozatok átlagára) eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felhívja az érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján a tanuló javára módosítja.

3.3. A magatartás és szorgalom minősítése

A magatartás és szorgalom minősítésében az osztályfőnök dönt az osztályban tanító tanárok és az osztályközösség véleményének figyelembevételével.

3.3.1 A magatartás értékelésének szempontjai

- az alapvető erkölcsi normák betartása
- a saját személyiségének fejlesztésében való igényesség
- viszonya társaihoz és a felnőttekhez
- viselkedése a tanítási órákon és azon kívül
- a nem hagyományos tanulásszervezés esetén is a Házi rend elvárásai a mérvadóak, elvárjuk az egymással szembeni toleranciát, a többiek véleményének tiszteletben tartását, egészséges vitakultúra kialakítását, a mások testi épségének megőrzését,
- szerepe és aktivitása a közösségben
- a Házi rend betartása
- a késések és igazolatlan órák száma.

A magatartás minősítésénél a példás (5), jó (4), változó (3) és rossz (2) osztályzatokat alkalmazzuk.

Példás (5) magatartású az a tanuló, aki az iskola követelményeinek maradéktalanul eleget tesz.

Példás magatartású tanulónak:

- nem lehet igazolatlan órája, kivéve, ha a tantestület az adott esetet mérlegelve – máshogy nem határoz.
- nem lehet semmilyen írásbeli büntetése.

Jó (4) magatartású az a tanuló, aki az iskola követelményeinek eleget tesz.

Jó magatartású tanulónak:

- maximum 2 igazolatlan órája lehet,
- a teljes tanévben maximum 2 szaktanári vagy osztályfőnöki figyelmeztetője lehet.

Változó (3) magatartású az a tanuló, aki az iskola követelményeinek nem mindig tesz eleget, alkalmanként fegyelmezetlenül viselkedik.

Változó magatartású tanulónak

- maximum 7 igazolatlan órája lehet,
- nem lehet igazgatói intézete, fegyelmi büntetése.

Rossz (2) magatartású az a tanuló, aki az iskolai Házi rendet rendszeresen megszegi, igazgatói intézeten, vagy fegyelmi eljárásban részesült.

Ha a második félévben nincs semmilyen probléma a tanuló magatartásával, akkor a félévi magatartás osztályzatánál egy jeggyel jobbat kaphat év végén, de az igazolatlan órákra vonatkozó szabályokat nem lehet figyelmen kívül hagyni a magatartás osztályzat megállapításakor.

3.3.2 A szorgalom értékelésének szempontjai

- képességek szerinti tanulás
- órai aktivitás

- szaktárgyi feladatvállalás
- tanulmányi versenyeken való részvétel
- feladatok határidőre történő teljesítése
- különböző szociális munkaformákban való aktív részvétel

A szorgalom minősítésénél a példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2) osztályzatokat alkalmazzuk.

Példás (5) szorgalmú a tanuló:

- ha képességeinek megfelelően egyenletes, kiemelkedő színvonalon tanul,
- a kötelező tanulmányi feladatokon kívül önként plusz feladatokat vállal, és azokat magas színvonalon teljesíti.

Jó (4) a tanuló szorgalma:

- ha rendszeres tanulással jó eredményeket ér el, de még jobb eredményekre is képes lenne.

Változó (3) a tanuló szorgalma:

- ha az iskolai követelmények nagyobb hányadát elfogadható színvonalon teljesíti, de teljesítménye nem egyenletes, tanulmányi munkája rendszertelen.

Hanyag (2) a tanuló szorgalma:

- ha rendszeresen nem tanul, segítséget nem kér, és nem is fogad el.

A magatartás és szorgalom minősítési szabályoktól való eltérés az osztályban tanító tanárokkal való egyeztetés után történhet. Az egyeztetésre az osztályozó konferencián vagy az előtt kerülhet sor.

3.4 A beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének formái

3.4.1. Órai és tanórán kívüli rendszeres számonkérések

(A tanulók a tanórán és tanórán kívül szerezhethetnek érdemjegyet.)

3.4.1.1 Tanórai érdemjegyszerzési lehetőségek

- A tanórán szóbeli feleletekkel, írásbeli feleletekkel, illetve témazárókkal, iskolán kívül végzett kutatómunka eredményeit összegző értekezés megírásával, előadásával, továbbá az órán mutatott aktivitásával is szerezhethet érdemjegyet a tanuló.
- Félévenként – lehetőség szerint – legalább egy szóbeli felelete vagy órai aktivitást mérő érdemjegye vagy versenyeredmény alapján kapott érdemjegye legyen a tanulónak. A szóbeli feleletet az érdemjegyén kívül a tanár szóban értékeli.
- Az órai aktivitásra kapott érdemjegyet a szaktanár szóban indokolja.

Írásbeli felelet: ellenőrző dolgozat, röpdolgozat, amely a témakör egy kisebb egységét méri.

- Az írásbeli felelet íratásának kezdetekor a szaktanár közli a tanulóval az írásbeli felelet időtartamát.
- Az írásbeli felelet időpontját a szaktanár nem köteles bejelenteni.
- Az írásbeli feleletet a szaktanár egy érdemjeggyel minősíti.

Témazáró: Egy vagy több témaegységet együttesen mérő feladat.

- A szaktanár legalább egy héttel a dolgozat megírása előtt egyeztetni a diákokkal a témazáró időpontját (szükség esetén egyeztetni a kollégákkal is) **és az elektronikus naplóba bejegyzni az időpontot.**
- Egy napon kettőnél több témazáró nem íratható, de az adott osztályban tanító pedagógusoknak törekedniük kell arra, hogy lehetőség szerint csupán egy témazáró dolgozat megírására kerüljön sor.
- Ha a tanuló a témazáró dolgozatot nem írja meg, a szaktanár a tanulóval egyeztetett időpontban pótolhatja. A szaktanár a tanuló kérésére javító témazárót is írathat, ha a kérést indokoltnak tartja.
- Minden tanár köteles az írásbeli feladatokat a **megírást követő 2 héten belül kijavítani, eredményét a napló osztályozó részébe beírni.**
- Ettől az intervallumtól eltérni csak igazgatói engedéllyel lehet. Ebben az esetben addig, amíg a tanár a legutóbb megírt dolgozatot ki nem javította, újat nem írathat.
- A tanuló félévi, illetve év végi értékelésénél a témazárók nagyobb súllyal szerepelnek. A súlyozás mértékét a szaktanár a tanév vagy félév elején közli a tanulókkal.

3.4.1.2 Tanórán kívüli érdemjegyszerzési lehetőségek

- A félévek végén - vagy alkalmanként – szervezett osztályozóvizsgák
- tudásszintfelmérő szaktárgyi (évfolyam) vizsgák
- kötelező belső vizsgák
- beszámolók,
- próba érettségik,
- országos tanulmányi versenyeken való eredményes szereplés értékelése
- önálló kutatómunka értékelése.
- A munkaközösségek meghatározhatják, hogy a tanulmányi versenyeken résztvevőknek /OKTV, szaktárgyi versenyek/ az elért eredmények függvényében érdemjegyet adnak.
- A munkaközösségek döntenek arról, hogy az osztályzatokba milyen százalékarányban számítják be a tanórán kívüli tevékenységgel szerzett érdemjegyeket.
- Kívánatos, hogy minden nagyobb egységből, témakörből legyen érdemjegye a tanulónak, amelyikből nincs érdemjegye, abból beszámoltatható.
- Szükséges, hogy azokat az új típusú tanulói tevékenységeket (portfólió, diák kiselőadások, projektmunka, anyaggyűjtés, diákplakátok stb., melyek értékelésére hosszú távon biztosan sor kerül) a munkaközösségeken belül egységesen értékeljék.

3.5. Év végi szaktárgyi vizsga

Ha a tanuló jobb osztályzatot szeretne a szaktanára által javasolt tanév végi osztályzatnál, akkor az egész tanév tananyagából szaktárgyi vizsgára jelentkezhet. Ez a vizsga a tanév eredményének javítására szolgál.

A vizsga módja: tantárgytól függően

- Kötelező érettségi tárgy esetén írásbeli és szóbeli
- Egyéb tárgy esetén szóbeli,
- Testnevelés tantárgyból gyakorlati vizsga

A vizsga menete:

- Az írásbeli feladatsort a szaktanár állítja össze, és a megírt dolgozatot is ő értékeli.
- Az írásbeli vizsga időtartama 45-60 perc.
- A szóbeli és a gyakorlati vizsgán a 2 fős vizsgabizottság lehetőleg mindkét tagja szaktanár legyen.
- A szóbeli vizsga időtartama 10-15 perc.
- A szóbeli vizsga nyilvános, javasoljuk osztálytársak, tankörtársak, illetve az osztályfőnök jelenlétét.

A szaktárgyi vizsga időszaka a tanév végi osztályozó konferenciát megelőző hónap.

A szaktárgyi vizsgák lebonyolításáért az illetékes igazgatóhelyettes, az osztályfőnökök és szaktanárok a felelősek.

- Ha a tanulónak egy tanítási évben a mulasztása a rendeletekben és a törvényben előírtakat meghaladja, akkor a mindenkori előírások szerint járunk el.
- Ha a tanuló a tanítási év végén semmilyen módon nem osztályozható, tanulmányait évfolyamisméltéssel folytathatja.
- Ha a tanuló mulasztott óráinak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye nem volt érdemjeggyel értékelhető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie.
- Ezen kívül a tanulónak joga van – a törvényi szabályozás alapján – a Kormányhivatal által létrehozott független vizsgabizottság előtt számot adni tudásáról

3.6. Évfolyamonkénti kötelező belső vizsgák

A gimnázium 4, 5, ill. 6 éve alatt minden diák köteles részt venni az évfolyamonkénti kötelező vizsgákon az iskola által jelen Pedagógiai Programban meghatározott időpontban.

Évfolyam	Tantárgyak
8.	Angol/német írásbeli Időpont: május A vizsga anyaga megegyezik a 9. évf. bejövő haladó csoportok szintfelmérőjével.
9.	Matematika írásbeli, szóbeli Időpont: írásbeli: vizsganap szóbeli: írásbeli érettségi vizsga időszakában
9. nyek	Angol nyelv: írásbeli, szóbeli
10.	Magyar nyelv és irodalom Időpont: írásbeli: vizsganap (magyar nyelv) Szóbeli: írásbeli érettségi vizsga időszakában (magyar irodalom)
11.	Történelem írásbeli és szóbeli Írásbeli: változó Szóbeli: írásbeli érettségi vizsga időszakában
11.	Első idegen nyelvi vizsga szóbeli, írásbeli Időpont: vizsganap

- A szóbeli vizsgák kétagú vizsgabizottság előtt zajlanak (lehetőség szerint két, szakos tanár jelenlétében).
- A vizsga előtt minimum fél évvel a szaktanár tájékoztatja a diákokat a vizsga anyagáról.

- A vizsgákon szerzett érdemjegy a munkaközösségek megállapodása szerint számít be a tanulók évi végi jegyébe.
- A vizsgabizottságok összeállításáért az iskolavezetés felelős.

3.7 Tanulmányok alatti helyi vizsgák szabályai

3.7.1 A tanulmányok alatti vizsgák eljárási szabályait a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet tartalmazza

Ezek fajtái:

- 1) Javítóvizsga
- 2) Osztályozóvizsga
- 3) Különbözeti vizsga

3.7.2 Vizsgaidőszakok

- A **javítóvizsgák** a tanév rendje szerint augusztus 15–31-e közötti időszakban szervezi meg az iskola.
- Az **osztályozóvizsgáknak** több időszaka is van:
  - Mentességek (egyéni munkarendű, illetve felmentés az órák látogatása alól) esetén az osztályozóvizsgák a tanév rendje szerint augusztus 15–31-e közötti időszakban szervezi meg az iskola.
  - Ha a tanuló előrehozott érettségi vizsgát kíván tenni, igazgatói engedéllyel osztályozóvizsga szervezhető.
  - Ha az osztályozóvizsgára a tanuló kérésére vagy az igazgató döntése alapján kerül sor, a vizsga május utolsó hetében, illetve június első hetében szervezhető.
  - **Különbözeti vizsgát** szervezünk a gimnáziumi tagozatra becsatlakozni kívánó tanulóknak (matematika, magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv).

3.7.3 Vizsgára való jelentkezés

- A javítóvizsgára az iskola által készített formanyomtatványon írásban kell jelentkezni
- Az osztályozó- és különbözeti vizsga letételének engedélyezését a tanuló az igazgatónak címzett kérvényben kérheti. A kérvény beadásának határideje: augusztus 15., illetve december 15.
- Az osztályozóvizsgára való jelentkezés időpontja legkésőbb az érettségi vizsgára jelentkezés határideje.
- Egyéb okból szervezett osztályozóvizsga esetén a jelentkezési határidőt úgy kell meghatározni, hogy a tanulónak legalább 14 napja legyen a felkészülésre.
- Az igazgató az engedélyezés után továbbítja a kérvényt a tagozati igazgatóhelyettes részére, aki gondoskodik a vizsga megszervezéséről.

3.7.4 A vizsgák előkészítése

- A javító-, különbözeti és osztályozóvizsgák beosztását a tanulmányi igazgatóhelyettes készíti el.
- Az igazgatóhelyettes az érintett tanulókat tájékoztatja a vizsga helyéről és időpontjáról (iskolahonlap, levél).
- Ezzel egy időben a vizsgabeosztást a tanári szobában is közzéteszi.

- A szaktanárok a vizsga időpontjára összeállítják a feladatlapokat, tételsorokat. A vizsgabizottságokat az igazgató jelöli ki.

3.7.5. A vizsgák megszervezése

- Egy adott vizsgaidőszakban a tanuló több évfolyam anyagából is tehet osztályozóvizsgát, de minden évfolyam anyagából külön vizsgát kell tennie a követelményeknek megfelelően, melyet külön dokumentálni kell.
- A tanuló egy nap maximum két írásbeli vizsgát tehet. Szóbeli vizsgán a tanuló háromtagú vizsgabizottság előtt ad számot tudásáról.
- A vizsgabizottság elnöke felelős a jegyzőkönyvek szabályos vezetéséért, a vizsga szabályszerű lebonyolításáért.
- A vizsgák eredményét a megfelelő záradék alkalmazásával az osztályfőnök írja be a „törzslap”-ba, bizonyítványba, és a naplóba.
- A vizsgák eredményének bejegyzése után a vizsgajegyzőkönyveket az iskolatitkár az irattárba helyezi, és gondoskodik az irattári terv szerinti megőrzéséről.

3.7.6 A vizsgák követelményrendszere

- A vizsgák követelményrendszerét az adott munkaközösség határozza meg az elfogadott Pedagógiai Program, Helyi Tanterv alapján. A javító-, osztályozó- és különbözeti vizsgák anyaga lefedi az egész tanév tananyagát.
- A követelményrendszer egységes, független a letenni kívánt vizsga fajtájától.
- A követelmények írásbeli, szóbeli, esetleg gyakorlati részből állhatnak.

3.7.7 A vizsgázás módja

- A javító-, osztályozó- és különbözeti vizsgák kötelező érettségi tárgyból (beleértve az 1. és 2. nyelvet is) írásbeli és szóbeli, egyéb elméleti tantárgy esetén írásbeli vagy írásbeli és szóbeli részből állnak.
- Testnevelés tantárgy esetében az írásbeli helyett gyakorlati vizsgát tesznek a tanulók. Az írásbeli vizsga időtartama 45-90 perc.
- A szóbeli vizsga tételhúzás alapján történik. A szaktanár legalább 10 tételt készít. A szóbeli felelet időtartama 7-10 perc.
- A vizsgáztatás megszervezésekor a (20/2012.(VII.31.) EMMI rendelet előírásait kell követni.

3.7.8 Érdemjegyek, osztályzatok megállapítása

Részletesen lásd a 3.2. pontban.

3.8 Javítóvizsga

Az a tanuló, aki a tanév végén valamelyik tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, a rendeletek alapján az augusztus második felében szervezett javítóvizsgán tehet javítóvizsgát.

3.9 Osztályozóvizsga

A gimnázium elsősorban azok számára szervezi meg az osztályozóvizsgát, akik előrehozott érettségi vizsgát tesznek az adott tárgyból, a gimnáziumi tananyagból.

Az osztályozóvizsga időpontjait az igazgató határozza meg, és a Házirend illetve az éves munkaterv tartalmazza.

Gimnáziumi tanuló, 250 órát meghaladó hiányzás esetén – ha a tanuló tudása a hiányzás miatt érdemjegyekkel nem minősíthető – a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.

3.10. Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgával csak akkor lehet tanulói jogviszonyt létesíteni, ha az adott évfolyamon, illetve osztályban van szabad hely.

Aki iskolaváltási szándékkal – kivéve a felvételi eljárás alá tartozó évfolyamokat – kíván tanulói jogviszonyt létesíteni a gimnáziummal:

- magyarból és matematikából írásbeli különbözeti vizsgát köteles tenni
- valamint az általa tanult első idegen nyelvből szóbeli meghallgatáson kell részt vennie.
- a különbözeti vizsgán az adott tantárgyból minimum az előző év végi iskolai átlagot el kell érnie.

3.11 Az egyéni munkarend szerint tanuló értékelésének módja

Az egyéni munkarend szerint tanuló a hatályos rendeletben meghatározott időben, az osztályban tanító szaktanárok javaslata alapján, a nevelőtestület által meghatározott módon – év végén, esetleg félévkor is - osztályozó vizsgán ad számot tudásáról.

Lásd még 2.11.6 alatt.

4. Helyi tanterv

4.1. Helyi tantervhez kapcsolódó jogszabályok

4.1.1. Nemzeti alaptanterv

A magyar oktatásügyben a Nemzeti Alaptanterv a tartalmi-tantervi szabályozás legmagasabb szintű dokumentuma. Meghatározza a közoktatás országosan érvényes általános céljait, a közvetítendő műveltség fő területeit, a közoktatás szakaszolását és az egyes szakaszokban érvényesülő fejlesztési feladatokat. A NAT az iskolában elsajátítandó műveltség alapjait foglalja össze, és ezzel biztosítja a közoktatás egységességét.

4.1.2. Kerettantervek

„A kerettanterv feladata a tartalmi szabályozás eszközeként meghatározni a pedagógiai szakaszokra, iskolatípusra vonatkozó érvényes, közös, átfogó célokat és feladatokat.” A miniszter az iskola típus adott szakaszára vonatkozóan – a Nemzeti alaptantervre épülve és a helyi tanterv készítéséhez alapul szolgálva – kerettanterveket ad ki (akkreditál). A kerettantervek meghatározzák a tantárgyak rendszerét, az egyes tantárgyak időkeretét, a tananyag felépítését és felosztását az egyes évfolyamok között, továbbá az adott szakasz befejező évfolyamának kimeneti követelményeit. A kerettanterveket a megadott keretek között a saját viszonyaikra adaptálják az iskolák.

4.1.3. Helyi tanterv

„Az iskola a kerettanterveket tanév szerinti tagolásban építi be a helyi tantervébe, és kiegészíti az iskola helyi sajátosságai alapján. A két évfolyamos kerettantervi szakaszokra meghatározott nevelési és fejlesztési feladatokat az iskola oly módon köteles beépíteni a helyi tantervébe, hogy az adott tanévben az adott kétéves kerettantervi szakasz fejlesztési feladatainak arányos elvégzését, továbbá az adott kétéves kerettantervi szakaszhoz meghatározott tartalmi követelmények arányos elsajátítását valósíthatja meg.” Az a tanterv, melyet egy iskola pedagógiai programjában kitűzött céljainak, alapelveinek megfelelően kiválaszt/összeállít. A követelmények és a tananyagok (ezek időbeli elrendezése és a hozzárendelt eszközök rendszere) az iskola hagyományos partnereinek elvárásait és fejlesztési terveit teljesítik. Helyi jellegét az adja, hogy legitimációjában szerepet játszik a helyben érintettek megegyezése, a nevelőtestület elfogadó döntése, a partneri kör támogató véleménye, a fenntartó jóváhagyó ellenőrzése. Az iskolánk helyi tanterve úgy alakult ki, hogy a nevelőtestület a helyi sajátosságoknak megfelelően választ az akkreditált kerettantervek közül, és azt a megadott keretek között saját viszonyaikra adaptáltuk.

4.1.4. A helyi tantervre vonatkozó jogszabályok

1. 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 26.§ (2)
2. 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet. A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról.
3. 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet. a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról: 7. § (1) b
4. 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelete a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről
5. Oktatási Hivatal honlapján szereplő kerettantervek , a 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók

4.2 Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak és óraszámok, a 2020/21. tanév szeptemberében bevezetésre kerülő NAT alapján előírt változtatásokkal

	NAT (7-8.)	7.	8.	9.NYEK	NAT (9-10.)	9.AB	9.CD	10.AB	10.C	10.D	NAT (11-12.)	11.	12.
		Emelt szint	Emelt szint	Nem változott		Nem változott	Emelt szint	Nem változott	Emelt szint	Emelt szint		Nem változott	Nem változott
Magyar irodalom	6	3	3	0	7	2	3	2	3	3	8	3	4
Magyar nyelv		2	2	2		2	1	2	1	1		1	
Matematika	6	3	3	2	6	4	4	4	3	3	6	3	4
Történelem	5	2	2	0	4	2	2	2	2	2	7	3	4
Állampolgári ismeretek	1	0	1	0			0	0	0	0		0	0
1. idegen nyelv	6	3	3	12	12	4	5	5	5	5	14	4	4
2. idegen nyelv		0	0	6		4	4	4	4	4		4	3
Fizika	12	2	2	0	16	2	2	2	3	3	0	2	0
Kémia		2	2	0		2	2	2	1	1		0	0
Biológia		2	2	0		0	2	2	3	3		2	2
Földrajz		2	2	0		2	2	2	1	1		0	0
Természettudomány													
Technika és tervezés	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Informatika/ digitális kultúra	3	1	1	4	3	1	1	1	2	2	2	0	0
Ének-zene	5	1	1	1	4	1	1	1	1	0	0	0	0
Rajz		1	1	1		1	1	1	1	0		0	
Dráma és színház													
Társadalomismeret		0	0	0		0	0	0	0	0	0	1	1
Testnevelés	10	5	5	5	10	5	5	5	5	5	10	5	5
Retorika		0	0	1	0	0	0	0	0	0		0	0
Művészetek/Vizuális kultúra		0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	1
Mozgókép-kultúra és média ismeret													
Etika	2	1	1	0	0	0	0	0	0	0		0	0
Osztályfőnöki/közösségi nevelés	2	1	1	1	2	1	1	1	1	1	2	1	1
Szabadon tervezhető	3	0	0		4	1				2	9	6	4
Összesen:	62	32	32	35	68	34	36	36	36	36	60	34	34

4.3 Óraháló

Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak és óraszámok, a 2025/2026-os. tanév szeptemberétől minden évfolyam minden osztályára a 2020-as NAT alapján

	7.	8.	9.NYEK	9.ABCD	10.ABCD	11.	12.
	Emelt szint	Emelt szint		Emelt szint	Emelt szint		
Magyar irodalom	3	3	0	3	3	3	4
Magyar nyelv	2	2	2	1	1	1	1
Matematika	3	3	2	4	3	3	4
Történelem	2	3	0	2	2	3	4
Állampolgári ismeretek	0	1	0	0	0	0	1
1. idegen nyelv	3	3	12	5	5	4	4
2. idegen nyelv	0	0	6	4	4	3	3
Fizika	2	1	0	2	3	0	0
Kémia	2	2	0	2	1	0	0
Biológia	2	1	0	2	3	0	0
Földrajz	2	2	0	2	1	0	0
Természettudomány	0	0	0	0	0	2	0
Technika és tervezés	1	0	0	0	0	0	0
Digitális kultúra	1	1	3	1	2	2	0
Ének-zene	1	1	0	1	1	0	0
Vizuális kultúra	1	1	0	1	1	1	0
Dráma és színház	0	1	0	0	0	0	0
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5
Retorika	0	0	1	0	0	0	0
Mozgóképkultúra és média ismeret	0	0	0	0	0	0	1
Etika	1	1	0	0	0	0	0
Osztályfőnöki/közösségi nevelés	1	1	1	1	1	1	1
Szabadon tervezhető	0	0	0	0	0	6	6
Összesen:	32	32	32	36	36	34	34

4.4 Óraháló

*Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak és óraszámok a 2020/21. tanév szeptemberében bevezetésre kerülő NAT előtti állapot/ kimenet a 2024-2025-ös tanév **6 évfolyamos (a+b)osztályai***

	7.	8.	9. NYEK	9. ABCD	10.ABC	10.D	11.	12.
Magyar irodalom	2	2	0	2	3	3	3	4
Magyar nyelv	2	2	2	2	1	1	1	1
Matematika	3	3	2	4	3	3	3	4
Történelem	2	2	0	2	3	3	3	4
1. idegen nyelv	4	4	12	4	4	4	4	4
2. idegen nyelv	0	0	6	4	4	4	3	3
Fizika	2	2	0	2	2	2	2	0
Kémia	2	2	0	2	2	2	0	0
Biológia	2	2	0	0	2	2	2	2
Földrajz	2	2	0	2	2	2	0	0
Informatika	1	1	4	1	1	1	0	0
Ének-zene	1	1	1	1	1	0	0	0
Rajz	1	1	1	1	1	0	0	0
Társadalomismeret	0	0	0	0	0	0	1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Retorika	0	0	1	0	0	0	0	0
Művészetek	0	0	0	0	0	0	0	1
Etika	1	1	0	0	0	0	0	0
Osztályfőnöki/ közösségi nevelés	1	1	1	1	1	1	1	1
Szabadon tervezhető	0	0	0	0	0	2	6	6
Összesen:	31	31	35	33	35	35	34	36

4.3. A tantárgyválasztás szabályai

A jogszabályok értelmében az iskola igazgatója minden év március 15-ig tájékoztatót tesz közzé a választható tantárgyakról és azok pedagógusairól az SZMK és a diákönkormányzat véleményezése után. A tanuló legkésőbb **május 20-ig** (ill. az iskola által megadott határidőig) adhatja be választási igényét (kiskorú esetén a tanuló szülője), amelyet csak igazgatói engedéllyel lehet módosítani.

Ezek:

- 10. évfolyamon orientációs órák
- 12. évfolyamon emelt órászámú és emelt szintű képzés

A tantárgyválasztással, annak módosításával összefüggő eljárási kérdéseket részletesen az iskola házirendje szabályozza.

4.4 Nem tanórai (egyéb) foglalkozások

A szülő és a tanulók igényeire alapozva, valamint az adott tanévre a jogszabályok által rendelkezésre álló heti órakeret figyelembe vételével minden tanévben –általában szeptember 15-ig – meghirdetjük a választható:

- szakköröket,
- tehetségápolást,
- felzárkóztatást melyek közül egy tanuló többre is járhat, de 2-nél többet nem ajánlunk.

Tanulóink a mindennapos testnevelés órákat időpont választásuk szerint kötelezően látogatják. Választásukat szeptember közepéig kell írásban közölni az iskolával.

A tanítási év lezárását követően az iskola – ha az iskola fenntartója, működtetője azzal egyetért, és az ahhoz szükséges feltételeket biztosítja – a tanulói részére pedagógiai program végrehajtásához nem kapcsolódó foglalkozásokat szervezhet, amelyeken a részvételt a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő az iskola igazgatójához benyújtott kérelemben kezdeményezheti

A Helyi tantervek a 110/2012. Korm. rendelet a NAT kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról, valamint a kerettantervek kiadásának és jogállásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet alapján készültek el. **A helyi tanterveket a Pedagógiai Program elektronikus melléklete tartalmazza.**

5. Mellékletek

Az egyes tantárgyak helyi tantervei külön dokumentumban (elektronikus formában) találhatóak.

- 1) Kötelező eszköz és felszerelések jegyzéke
- 2) Egészségnevelési program
- 3) A környezeti nevelés programja
- 4) Fogyasztóvédelmi Program

5.1 Kötelező eszköz és felszerelések jegyzéke

Lásd elektronikus formában

5.2. Egészségnevelési program

Az egészségügyi világszervezet definíciója az egészséget alapvetően emberi jognak, „az élethez szükséges erőforrásnak” tekinti, mely egyben társadalmi befektetés is. Napjainkban az egészség-megőrzési tevékenység fő célja, hogy képessé tegye az embereket arra, hogy egyre növekvő kontrollt szerezzenek saját egészségük felett, többet törődjenek az egészségükkel és mindehhez rendelkezzenek a szükséges információkkal és lehetőségekkel. Alapvetően nem arra épít, hogy betegségek bekövetkeztével riogassa az embereket, hanem olyan életmódbeli alternatívákat kínál fel, amelyekkel azonosulva az egyéneknek lehetőségük nyílik az egészségesebb életforma kiválasztására. Az egészségmegőrző tevékenység magában foglalja az emberi szervezet működésével és a betegségek megelőzésével, az életvezetéssel kapcsolatos egyéni ismeretek bővítését is.

Bebizonyosodott azonban, hogy a nevelési folyamatba illeszthető ismeretátadás az ismeretek bővülése önmagában nem eredményezi az egyes ember szintjén az életmód tartós megváltoztatását. Ha változásokat kívánunk elérni az emberek egészségi állapotában, akkor még az ártalmakkal való találkozás előtt, a döntési szituációkat megelőzően kell segítséget nyújtanunk. Így az egészségnevelés egyik legfontosabb színtere az iskola, a családon és a társadalmi környezeten kívül.

Az Életvezetési ismeretek és készségek című személyiségfejlesztő program egy olyan iskolai megelőzési program része, amely a hazánkban hagyományosnak mondható szenvedélybetegségek (alkoholizmus, dohányzás) és az utóbbi időben elsősorban a serdülő és ifjúsági korosztály körében rohamosan terjedő kábítószer-élvezet megfékezésére irányul. E program célja, hogy olyan készségek kifejlesztéséhez és gyakorlásához adjon segítséget a legveszélyeztetettebb korosztálynak, amelyek révén

- a serdülők megismerhetik önmagukat és társaikat, megtanulhatják a csoportszerveződés és csoportmunka alapjait
- tájékozódnak a környezetükben, ismereteket szerezhetnek a társas kapcsolatok lélektani sajátosságairól
- megbizonyosodhatnak az egészséges és biztonságos élet értékeiről
- jártasságot szerezhetnek a veszélyhelyzetek felismerésében
- felfedezhetik önmaguk megvédésének lehetőségét és felelősségét

Az Életvezetési ismeretek és készségek a nemzeti, ugyanakkor az európai humanista értékrendre fordít figyelmet, így az iskolának különleges szerep jut a megelőző tevékenységben.

Az órák tematikailag beilleszthetők az osztályfőnöki tanmenetbe, de részegységei taníthatók az irodalom és nyelv, a biológia, a történelem, a rajz, az ének szakórákon.

Módszerek:

- a) személyiségfejlesztő módszerek alkalmazása
- b) interaktív tanítási-tanulási módszerek megismerése és alkalmazása
- c) a diákok tanulási módszereinek fejlesztése
- d) minél több meghatározó egyéniségű tanuló bevonása a kortárssegítő képzésbe

Mindezek alkalmazásával kívánjuk elérni a prediktív tényezők csökkenését és a protektív tényezők erősödését.

Az egészségnevelés szinterei:

Minden évfolyamon évente az osztályfőnöki órákon minimum tíz órában foglalkozunk egészségneveléssel. Ezeken a foglalkozásokon integráljuk a többi tantárgy tanulása során szerzett ismereteket is, de a módszereink nem az ismeretszerzésre irányulnak, hanem interaktív személyiségfejlesztő tevékenységen alapulnak. Az egészségnevelési programba beépítettük iskolánk drogstratégiáját is.

A feldolgozásra kerülő témacsoportok:

- **Önismeret**
(Ki vagyok én?, Én a társaim szemében, A másik ember is fontos, Változásaim, A pozitív én bemutatása, Azonosságok, nemi különbözőségek, Önállósodás kezdete, Gyerek – felnőtt, Jövőkép – lehetőségeim, Hogyan építem önmagam, Relaxációs tréning)
- **Én és a helyem a környezetben**
(Közösségek, Én és a család, Én és az osztály, Én és a barátom, Baráti társaság és a kortársak szerepe, Barátság – párkapcsolat, Felelős felnőtté válás)
- **Egészséges és biztonságos életmód**
(táplálkozás, mozgás, testedzés, személyes higiéné, mentálhigiénia, szerelem, szexualitás, családtervezés)
- **Veszélyeztető tényezők**
(környezeti ártalmak, dohányzás, alkohol, drogok, egyéb függőséget okozó szenvedélyek)
- **Óvd és védj magad!**
(visszautasítási technikák, döntéshozás, nemet-mondás módjai, kiállás, határozott ellenállás, alkotó gondolkodás, következmények vállalása, ártalomcsökkentés módjai, jogi ismeretek)

A fenti témakörök témáit a különböző évfolyamokon különböző hangsúllyal és mélységben dolgozzuk fel.

A tanulók testi–lelki egyensúlyának eléréséhez és fenntartásához szükséges hogy a gyerekek sikereket érjenek el mindennapi munkájukban, a tanulásban. Ezért a belépő 7. és 9. osztályokban segítjük a tanulók tanulás-módszertani eszköztárának bővítését.

Minden tantárgy szerepet kap az egészségnevelésben, hiszen a fenti témák közül igen sok kapcsolható az egyes tantárgyak tantervi anyagához. Ebben kiemelkedő szerepe van a biológia oktatásának, mivel az osztályfőnöki órákon kívül e tárgy 8. és 11. osztályos helyi tantervébe épül be az egészségtan tantervi modul.

A **testnevelés és sport tantárgyi** modulban a törvényben biztosított maximális heti óraszámában történik az oktatás. A tanórákon a közös munkára, a mások iránti toleranciára, az egészséges életmódra és a rendszeres testmozgásra való igény kialakítása fontos szempont. A helyi lehetőségeket kihasználva a 6 évfolyamos osztályokban, nemenkénti csoportbontásban történik az oktatás, míg a többi osztályokban órarend függvényében oldjuk meg a csoportbontást.

A köznevelés törvényben előírtakon felül is biztosítjuk tanulóink részére a mindennapos testedzés lehetőségeit az *iskolai sportkör* különféle szakosztályaiban, valamint a *tömegsport órákon*. Ezeket a foglalkozásokat testnevelő tanárok irányításával - *tanítási időn kívül* – reggel, illetve délután tartjuk. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg a következő módon. A mindennapos testnevelés programja része az iskola egészségnevelési programjának. A program pedagógiaiilag, módszertanilag szorosan kapcsolódik az intézmény nevelési programjához – ezen belül az intézmény által kidolgozott helyi tantervhez és szociális kompetencia oktatásához -, így a testnevelés és sport sajátos eszközeivel járul hozzá, hogy kialakuljon az egymás iránti tisztelet, önfegyelem, tolerancia, szolidaritás, csapatszellem, kudarcűrés, valamint fejlődjön a szabályok megértése és betartása. A délutáni sportórák célja: A tanulók iskolai leterheltségének ellensúlyozása, önfeledt játékpercek biztosítása. Alakítsuk ki bennük az igényt a rendszeresen végzett testmozgásra. Töltsék szabadidejüket megfelelő közösségben, éljék át a csapathoz tartozás örömeit, a közös felelősség élményét. A délutáni sportórák feladatai: elsősorban játéklehetőség biztosítása, házibajnokságok szervezése, lebonyolítása, felkészítés iskolai és iskolán kívüli versenyekre. A foglalkozások anyaga – a tanórai szempontokat is adaptálva- a tanulói igényekhez igazodva különböző labdajátékok házibajnoksága, illetve különféle sportágakban kerületi, budapesti és országos versenyekre való felkészülés, versenyeztetés. A *téli* illetve *nyári turisztikai programok, táborozások* szintén az egészségnevelés fontos színterei.

A tanulói foglalkozásokon kívül az egészségnevelésben fontos szerepe van az iskolaorvossal és a védőnővel való szoros együttműködésnek is. Ők évente elkészítik az iskola–egészségügyi munkatervüket. Szerepe van továbbá a délutáni szabadidős foglalkozásoknak, szülői értekezletnek. A feladatok megfelelő ellátásához szükség van a pedagógusok továbbképzésére és kortárssegítő tanulók képzésére is.

Az egészségnevelés szemléletformáláson alapul, amely igen lassú és hosszadalmas folyamat. Eredményei hosszú távon jelentkeznek, de tanulóink egészséges életmódhoz való viszonyában beálló kisebb változások is jelzésértékűek lehetnek.

A 7-12. osztályos tanulók motorikus és fizikai állapotának mérésénél használt módszerek -NETFIT

A törvényi szabályozás okán az iskola helyi tantervébe került a tanulók fizikai állapotfelmérésének módszertana. Ezt iskolánkban a tanulók életkorát, nemét, mozgáskoordinációs- és fizikális állapotát figyelembe véve végezzük el.

A felmérés során mérjük:

- a futógyorsaságot
- gyorsasági állóképességet
- állóképességet
- a váll- és törzsizmok dinamikus erejét
- az alsó végtagok dinamikus erejét
- a vállövi és karizmok erő-állóképességét
- a hasizmok erő-állóképességét
- a test koordinációs- és gyorsasági állóképességét

Gyakorlatok:

- 200 méter futás időre /fiúk, lányok/
- 400 méter futás időre /fiúk, lányok/
- 600 méter futás időre /lányok/
- 800 méter futás időre /fiúk/

- tömött labda vetés két kézzel, fej fölött hátra /méter/
7-9. oszt. lány: 3 kg-os, fiú: 4 kg-os tömött labdával
10-12. oszt. lány: 4 kg-os, fiú: 5 kg-os tömött labdával/
- helyből távolugrás /méter/
- mellő fekvőtámaszban karhajlítás-nyújtás folyamatosan, kifáradásig /db/
- hanyattfekvésből felülés és visszaereszkedés folyamatosan, kifáradásig /db/
- 4 ütemű gyakorlat folyamatosan 1 percig /db/

Időpont:

- tanév elején / szeptember hónapban
- tanév végén / május hónapban /

Értékelés:

- szóban és írásban a Hungarofit és az iskola saját táblázata szerint

5.3. A környezeti nevelés programja

Gimnáziumunk környezeti nevelésének célja a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életmód kialakítása, mely az ember és környezete közötti harmonikus kapcsolaton alapul. Fontos mozzanata ennek a munkának a környezettel kapcsolatos természettudományos és társadalmi ismeretek elsajátítása, ennek alapján gyakorlati tevékenységek közbeiktatása során a megfelelő értékrend, erkölcs és szokások kialakítása. Környezeti nevelésünk elemi szintjének tartjuk, hogy diákjaink becsüljék meg és tartsák rendben közvetlen iskolai környezetüket is (tanterem, folyosó, könyvtár, ebédlő, tornaterem, mellékhelyiségek, stb.).

Lényegesnek tartjuk, hogy diákjaink ismereteiket össze tudják kapcsolni a valós élet problémáival, és a felismert összefüggések alapján önállóan tudjanak dönteni és cselekedni. A lehetséges megoldások közül azt válasszák, amely a környezet és társadalom fejlődés szempontjából a legoptimálisabb. Fontos, hogy lássák a környezeti problémák mögötti társadalmi, gazdasági okokat, megértsék, hogy a bekövetkező változások létünket alapvetően befolyásolják, és hogy ennek vannak olyan mozzanatai, amelyek később megfelelő anyagi háttér birtokában sem állíthatók vissza. Ezért nagyon lényeges, hogy felfedezzék a természet sokféleségét, törvényszerűségeit, és megértsék, hogy a sokféleség feltétele az emberi életnek is. Ezek ismeretében érthessék meg a természet és a társadalom fenntartható fejlődésének gondolatát.

A környezeti nevelés ismereteit több tantárgy keretén belül sajátítják el tanulóink.

- Biológia, biológia orientáció, egészségtan
- Földrajz
- Kémia
- Fizika
- Történelem
- Társadalmi ismeretek
- Osztályfőnöki órák (emberismeret)
- Élő idegen nyelv

Iskolánkban lehetőség nyílik nem hagyományos tanórai keretben történő környezeti nevelési munkára is.

- A biológia tananyaghoz kapcsolódó terepgyakorlatok szervezése az iskola parkjában vagy a közelben lévő Naplás-tó környékén. A foglalkozás jó lehetőséget teremt az élővilág

sokszínűségének felfedezésére, a környezet és életmód összefüggéseinek felismerésére, a legfontosabb környezeti tényezők megfigyelésére.

- Hazai és nemzetközi környezeti megfigyelési vizsgálatokba való bekapcsolódás. Ezeket mind az iskola parkjában, mind közvetlen lakókörnyezetükben végezhetik a tanulók. Megtapasztalják környezeti állapotunkat, összehasonlíthatják az ország és Európa más helyein mért adatokkal, elemelve azok különbözőségének okait, a társadalmi tevékenység hatásait.
- Tanulmányi kirándulások, osztálykirándulások szervezése nemzeti parkok területére. Lehetőséget teremt az élővilág sokféleségének megismerésére, a társadalom és természet együttélésének megtapasztalására.
- Tehetséggondozás keretében diákjaink bővíthetik ismereteiket a természet és a környezet védelmével kapcsolatban. Szélesíthetik fajismeretüket, megismerhetik, felfedezhetik közvetlen lakókörnyezetük védett értékeit. Szembesülhetnek annak környezetvédelmi problémáival, azok megoldásának lehetőségeivel, azokkal a társadalmi, közigazgatási szervezetekkel, amelyek e kérdésben megoldást nyújthatnak. Ismereteikről, felkészültségükről tanulmányi versenyeken adhatnak számot.
- Iskolánk parkja több szempontból is segítséget nyújthat a környezeti nevelés munkájában. Megismerésével tanulóink jelentősen bővíthetik fajismeretüket, gondozásában való részvétellel jelentősen formálhatjuk diákjain környezeti szemléletét.
- Iskolánkban végzett szelektív hulladékgyűjtés formálja diákjaink szemléletét és gyakorlati tapasztalatait.
- Sok diákunknak nincs lehetősége otthon állatok megfigyelésére, gondozására. Ezt igyekszik pótolni az iskolai „mini állatkert”, mely nem csak megismerésre, hanem az állatokkal kapcsolatos felelős magatartás kialakítására is lehetőséget nyújt.
- Bekapcsolódunk társadalmi szervezetek környezet-, és természetvédelmi tevékenységébe. Így tanulóink megismerhetik ezeket a szervezeteket, és gyakorlati tevékenységi formáikat. Segítjük önálló kezdeményezéseiket az ilyen tevékenységhez való csatlakozásban. Lehetővé tesszük, hogy megismerjék más intézmények környezet- és természetvédelmi táborainak kínálatát.
- A környezeti nevelés fontos és évenként ismétlődő színtere a környezetvédelmi tábor (lásd a függelékben: Környezet- és természetvédelmi tábor, mint saját innováció).

A környezeti nevelés hatékonyságának értékelése nehéz feladat, mert nem elsősorban a tárgyi tudás, hanem annak gyakorlati alkalmazása, illetve az ennek hatására kialakuló szemlélet a meghatározó a környezetünkkel való kapcsolatunkban. Így tanulóink tevékenységének, hozzáállásának megfigyelése, nyomon követése adhat támpontot a nevelés ezen mozzanatának eredményességéről.

5.4. Fogyasztóvédelmi Program

1) Általános célok

A XX. században a fogyasztói társadalom kialakulásával az anyagi javak előállítása elképesztő méreteket öltött, életünk meghatározó részévé vált egy elvárt színvonalú élet megteremtése, mely részben a megvásárolható anyagi javak megszerzésén múlik.

A kínálat óriási, a tisztességes kereskedelem a mai magyarországi kezdeti kapitalizmus keretei között még nem alakult, alakulhatott ki. Ezért rendkívül fontos, hogy az iskolák minden szinten kiemelten foglalkozzanak a fogyasztóvédelemmel, a vásárlók kiszolgáltatottságának megakadályozására.

2) Törvényi háttér

Az ENSZ 1985-ös Fogyasztóvédelmi irányelveiben leszögezte, hogy minden állampolgárnak fogyasztóként joga van:

1. alapvető szükségletei kielégítéséhez
2. a veszélyes termékek elleni tiltakozáshoz
3. a különböző termékek és szolgáltatások közti választáshoz
4. a választáshoz szükséges tények ismeretéhez
5. a jogos panaszok rendezéséhez
6. az egészséges és elviselhető környezethez
7. tájékozott és tudatos fogyasztóvá váláshoz

Az Országgyűlés 1997. december 15-én fogadta el a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvényt, melynek első része V. fejezet 17.§-a rendelkezik a fogyasztók oktatásáról.

E törvény írja elő a fogyasztók oktatásának szükségességét a fogyasztóvédelmi jogszabályok megismerése céljából. A törvény szerint a fogyasztók oktatása alapvetően állami feladat, amelyet az oktatási intézmények, a Fogyasztóvédelmi Felügyelőség és az érdekvédelmi szervezetek együttműködve teljesítenek.

Az EU 2002-2006 közötti időszakra szóló V. fogyasztóvédelmi akcióterve alapján a Kormány kidolgozta a középtávú fogyasztóvédelmi politikáját, melynek prioritásai az élelmiszerbiztonság, valamint az elektronikus kereskedelem és a lakossági szolgáltatások (pénzügyi és biztosítási) területe.

A fogyasztóvédelemről szóló törvénynek, valamint az EU jogharmonizációs követelményeknek is eleget téve a 2003. évi LXI törvénnyel módosított Köznevelési törvényben (1993. évi LXXIX törvény) is megjelenik a fogyasztóvédelem oktatása.

A Kormány 243/2003.(XII. 17.) számú rendeletével kiadott Nemzeti Alaptanterv (továbbiakban: NAT) értelmében a helyi tanterveknek biztosítani kell, hogy az egyes tantárgyak sajátosságaihoz igazodva a tanulók elsajátíthassák a fogyasztóvédelemmel összefüggő ismereteket, felkészüljenek azok gyakorlati alkalmazására. Kiemelt fejlesztési feladat a NAT-ban a **felkészülés a felnőtt életre**, amelyben a **fogyasztói kultúra kialakítása** is jelentős szerepet kap.

3) A fogyasztóvédelmi oktatás célja

“A fogyasztóvédelem célja a **fogyasztói kultúra fejlesztése**, és a **tudatos kritikus fogyasztói magatartás** kialakítása és fejlesztése a tanulóknál.”(NAT)

A cél elérését a fenntarthatóság, azon belül a **fenntartható fogyasztás** fogalmának kialakítása, elterjesztése és a fenntarthatóságnak a mindennapi életünkben fogyasztóként való képviselése jelenti.

4) A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttműködéshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiaileg megtervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszerek kialakításáról és erősítéséről van szó, amelyek gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoznak magukban.

Szükséges a társadalmi és **állampolgári kompetenciák** kialakításának elősegítése, a jogokat érvényesíteni tudó, a közéletben részt vevő és közreműködő fiatalok képzése. A szociális és **társadalmi kompetenciák** fejlesztése, a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek, mint például a vállalkozási, a gazdálkodási és a munkaképesség szoros összefüggése, az ún. **cselekvési kompetenciák** fejlesztése.(NAT)

Fogyasztói magatartásunk sokféle hatás mentén, a szociális tanulás útján alakul, fejlődik. A tudatos fogyasztóvá válás és az ennek megfelelő magatartás kialakítása hosszú, sokoldalú folyamat. Ennek során az egyén megismeri a fogyasztási javakat és szolgáltatásokat, megtanulja, hogyan viselkedjen a piaci viszonyok között, hogyan legyen képes fogyasztói érdekeinek érvényesítésére a természeti erőforrások védelme mellett.

A fogyasztói mintáknak a fenntarthatóság irányába történő fejlődése szempontjából a nevelés-oktatás különösen nagy jelentőségű. Mivel ismereteket kell elsajátíttatni, készségeket, hozzáállást, értékrendet kell formálni a fenntartható fogyasztás érdekében, ezért a gyermekkorban elkezdett fejlesztés döntő hatású. Amíg a kisiskolás korban leginkább jellemző fogyasztói magatartások a kiválasztás, az áruismeret, a döntés, a kockázatvállalás, a bizalmi elv érvényesülése, addig a kamasz korban már megjelenik a jogérzés, kellő fejlesztés esetén a jogismeret, a szolgáltatásismeret, a fogyasztói értékrend és a vállalkozásismeret is. Ezek az ismeretek felnőttkorban a tudatosság magasabb szintjére emelkednek.

A fogyasztás elemi meghatározója a család. A fogyasztói szokások tekintetében az otthonról hozott hatások a legélenkebbek, ezért is fontos a szülők, a családok bevonása a nevelési folyamatba.

A napi gazdasági tapasztalatok, a gazdasági élet mind alaposabb és tudatosabb megismerése és megértése segít a fenntarthatóság eszméjének elfogadtatásában. Az emberek sokszor az olcsó, akciós termékeket részesítik előnyben, általában keveset költenek kultúrára, utazásra, erősen differenciálódnak abból a szempontból is, hogy mennyire akarnak, vagy tudnak megtakarítani. E gyakorlattal szemben a fenntarthatóság irányába ható fogyasztói minták kialakítását segítheti a korrekt sokoldalú tájékoztatás és információáramlás.

Az iskolai programokban a pszichológiai mozgatókra, és a helyes értékrend alakítására kell a hangsúlyt fektetni. A fenntartható fogyasztás nem annyira tudományos vagy technikai kérdés, hanem inkább az értékek választásával, a tudatos beállítódással kapcsolatos viszony.

Az értékek formálásában lényeges például:

- a kívánság és a szükséglet fogalmának tisztázása és elkülönítése
- az egyéni és társadalmi jogok tiszteletben tartása,
- a természeti értékek védelme.

Fontos továbbá a fogyasztás során:

- a tájékozódás képessége,
- a döntési helyzet felismerése és
- a döntésre való felkészülés.

Meg kell ismertetni a tanulókkal a **piac**, a **marketing** és a **reklám** szerepét, alkalmassá téve őket e területen való eligazodásra. Hangsúlyozni kell a **minőség** és a **biztonság** szerepét a fogyasztás során, valamint a **gazdaságosságot** és a **takarékosságot**.

A fogyasztóvédelmi oktatás céljaként megfogalmazott fogyasztói kultúra, valamint a kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése érdekében különösen fontos, hogy az általános és a középiskola befejezésekor a diákok értsék, valamint a saját életükre alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:

Tudatos, kritikus fogyasztói magatartás: Olyan viselkedés, melyet a szuggesztív marketinghatásoktól való távolságtartás képessége, a fogyasztói szükségletek folyamatos mérlegelése, továbbá a felmerülő fogyasztói problémák megértésének, kommunikálásának és megoldásának képessége és készsége jellemez.

Ökológiai fogyasztóvédelem: Az elmúlt években sokan felismerték, hogy a környezeti problémáink túlnyomó többségének gyökere a mai fogyasztói társadalmunkban keresendő. Mind a javak pazarló

előállítási technológiája, mind pedig fogyasztásunk gyakran ön- vagy csupán vállalati profítcélu volta, mennyisége, valamint annak összetétele hozzájárul erőforrásaink feléléséhez és természeti környezetünk elszennyezéséhez. E szemlélet a környezet szempontjait is figyelembe veszi, ökológiailag tudatos fogyasztókat nevel, akik vásárlási választásaikkal egyben ökológiai környezetük megtartására törekednek.

Környezettudatos fogyasztás: kiegyensúlyozottan dinamikus középút az öncélú, bolygónk erőforrásait gyorsulva felélő fogyasztás és a környezeti erőforrásokat nem kizsákmányoló fogyasztás között.

Fenntartható fogyasztás: A szolgáltatások és a hozzájuk kapcsolódó termékek olyan módon történő felhasználása, amely a jelenleginél jobb általános társadalmi életminőséget eredményez, de közben minimálisra csökkenti a természeti források és a mérgező anyagok használatát, valamint a hulladék- és szennyező anyagok kibocsátását az adott szolgáltatás, illetve termék teljes életciklusa során, annak érdekében, hogy a jövő nemzedékek szükségletei – és egészsége – ne kerüljenek veszélybe.

Preventív, vagyis megelőző fogyasztóvédelem: Amikor a vevő már a kezdet kezdetén érvényesíteni tudja jogait és nincs szükség panaszbejelentésre, bírósági perekre.

- A fogyasztóvédelmi oktatás szinterei az oktatásban
  - Az egyes tantárgyak tanórai foglalkozásaiba jól beépíthetők a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos tartalmak.
Matematika – banki, biztosítási vagy üzemanyag-fogyasztási számítások
Informatika – elektronikus kereskedelem (e-kereskedelem), internetes fogyasztói veszélyforrások, telefónia, a korszerű informatikai eszközök megismerése, a technikai jellemzők és az ár-érték arány felmérésének képessége. Tudjon élni a fogyasztó jogaival: garancia, szavatosság.
  - Tantárgyközi projektek (pl. Hogyan készül a reklám? A pénz beosztása)
  - Tanórán kívüli tevékenységek (vetélkedők, versenyek, rendezvények)
  - Iskolán kívüli helyszínek (piaci séták, üzletek, bankok látogatása)
  - Hazai és nemzetközi együttműködések (más iskolákkal, állami és civil szervezetekkel, cégekkel)
  - Az iskola fogyasztóvédelmi működése (az iskola, mint fogyasztó, és mint piac), az ezzel kapcsolatos foglalkozások
- **Módszertani elemek**

Valószínűleg akkor járunk a legjobban, ha az amúgy is zsúfolt iskolai tantervbe nem a hagyományos módszertani elemekkel és merev tanórai keretek között folyó oktatásból préselünk bele még többet, hanem bizonyos **készségek fejlesztésével** a fenntarthatóság és a fenntartható fogyasztás területén. Ilyen készségek: a kritikus gondolkodás, az egyéni és csoportos döntéshozás és a problémamegoldás. A készségfejlesztésnek tartalmazni kell az egyén és társadalom viszonyáról szóló információgyűjtés, információfeldolgozás, a feldolgozott információk alapján való döntés és végrehajtás módszereit.

Amennyiben rendszeresen adunk az áruismerettel, vásárlással, fogyasztói döntésekkel kapcsolatos házi feladatokat, bizonyos idő után segíthetünk abban, hogy a tanulók minél tudatosabban éljék át családjuk és saját fogyasztói szokásait. Az adatkezelési szabályokat betartva ismereteket gyűjthetünk a családok vásárlási szokásairól. Az információk adott esetben lehetővé teszik azt is, hogy a pedagógus pozitívan befolyásolja a család vásárlói magatartását.

A hagyományostól eltérő tanulászervezési formák alkalmazása, projektprogramok indítása megfelelő keretet teremthet a fogyasztóvédelem oktatásának, a kritikus, független gondolkodás fejlesztésének.

Fontos hogy a diákok e módszereket minél többször alkalmazzák, napjainkban tipikus helyi és globális problémákon keresztül.

5.5. Óratervi háló

Óratervi háló az új NAT előírásai szerint a Budapest XVI. Kerületi Szerb Antal Gimnáziumban 2020. szeptember 1-től felmenő rendszerben							
tantárgyak	7.	8.	9. NYEK	9. ABCD	10.ABCD	11.ABCD	12.ABCD
	Emelt szint	Emelt szint		Emelt szint	Emelt szint		
Magyar irodalom	3	3	1	3	3	3	4
Magyar nyelv	2	2	2	1	1	1	1
Matematika	3	3	2	4	3	3	4
Történelem	2	3	0	2	2	3	4
Állampolgári ismeretek	0	1	0	0	0	0	1
1. idegen nyelv	3	3	12	5	5	4	4
2. idegen nyelv	0	0	6	4	4	3	3
Fizika	2	1	0	2	3	0	0
Kémia	2	1	0	2	1	0	0
Biológia	2	2	0	2	3	0	0
Földrajz	2	2	0	2	1	0	0
Természettudomány	0	0	0	0	0	2	0
Technika és tervezés	1	0	0	0	0	0	0
digitális kultúra	1	1	3	1	2	2	0
Ének-zene	1	1	0	1	1	0	0
vizuális kultúra	1	1	0	1	1	0	0
Társadalomismeret	0	0	0	0	0	0	0
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5
Retorika	0	0	0	0	0	0	0
Mozgóképkultúra és médiaismeret	0	0	0	0	0	0	1
Művészetek/vizuális kultúra	0	0	0	0	0	1	0
Dráma és színház	0	1	0	0	0	0	0
Etika	1	1	0	0	0	0	0
Osztályfőnöki/ közösségi nevelés	1	1	1	1	1	1	1
Kötött célú órakeret	0	0	0	0	0		
Szabadon tervezhető órakeret	0	0	0	0	0	6	6
Összesen:	32	32	32	36	36	34	34

7-8 évfolyamon/emelt szintű képzés		A két évfolyamon az emelt szintű képzés a magyar nyelv és irodalom tantárgyat érinti, a kellően megalapozott nyelvi alapok megerősítése miatt. A 7. évfolyamon a fizika és a kémia tantárgyak 1-1 órájához terveztük a 2 óra szabadon tervezhető órákat. Ezen a két évfolyamon, szabadon tervezhető órakeretet erre használtuk fel. Ezért a maximális órakeret ezen a két évfolyamon 32-32 óra
9. nyek		A fő cél az első évben az idegen nyelvi képzés, illetve a digitális kultúra megalapozása, a maradék órában két kötelező érettségi tárgy ismétlő és a középszintet megalapozó ismereteinek erősítése. A képességfejlesztésre megadott 5 óra: irodalom 1 óra, nyelvtan 2 óra, matematika 2 óra.
9-10. évfolyam/emelt szintű képzés		Az emelt szint itt az idegen nyelvi képzést érinti. Az előző két évfolyamon megalapozott magyar nyelvi ismeretekre alapozva az első idegen nyelvet kívánjuk emelt szinten erősíteni. Csoportbontásban oktatjuk a matematikát, a második idegen nyelvet, a magyar nyelv és irodalmat, informatikát és a lehetőségek függvényében egyes természettudományi tantárgyat. A szabadon tervezhető órákat mindkét évfolyamon a kötelező érettségi tantárgyak óraszámainak emelésére fordítottuk.
11-12. évfolyamon/emelt szintű képzés		A cél az, hogy a tanulók kötelező alapóráit a lehető legkevesebb kötelezően előírt órában határozzuk meg. Ez lehetővé teszi, hogy minden tanuló célirányosan az érettségi tárgyakra és főleg az emelt szinten választott érettségi tárgyakra tudjon koncentrálni. A kötött célú órakeretet a kötelező érettségi tárgyak óraszámainak emelésére fordítjuk. (Idegen nyelv, magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem). A szabadon tervezhető órakeretet az emelt szintű képzés óráira fordítjuk. (magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, első és második idegen nyelv, fizika, kémia, biológia, földrajz, digitális kultúra, állampolgári ismeretek és vizuális kultúra). A 11. évfolyamon a természettudomány komplex tantárgyat azoknak a diákoknak kötelező biztosítani, akik nem választanak természettudományos tantárgyból emelt szintű órákat.

5.6 Informatika – digitális kultúra átmeneti tanterv és érettségi felkészítés

melléklet a Pedagógiai Programhoz

A 2012-es NAT Informatika tantárgyához tartalmi és oktatás-nevelési cél tekintetében a 2020-as NAT Digitális kultúra tantárgya áll legközelebb. A két tantárgy NAT-ban megfogalmazott céljai és elvárásai az informatika fejlődésének, társadalmi beágyazódása mértékének növekedése következményeként némiképp változott. A tantárgy nevében nagyobb hangsúlyt kapott a médiák felhasználása és az online jelenlét kultúrája, tartalmában pedig a programozás, adatfeldolgozás lett hangsúlyosabb. A 2020-as NAT korrigálta a 2013-as kerettanterv NAT-nak ellentmondó óraszámait, ezzel együtt a minta tantervben rögzítette a 2013-as kerettantervből – óraszám hiánya miatt – kihagyott vagy zanzásított tartalmakat.

Azok a hatévolyamos képzésben résztvevő diákok, akik a 2012-es NAT szerint kezdték meg tanulmányaikat, a gimnáziumi képzés ideje alatt is eszerint tanulnak tovább. A törvényi szabályozás következtében az érettségi vizsgán nem a meghirdetett képzési terv, hanem a 2020-as NAT szerinti vizsgakövetelményeknek kell megfelelniük.

Az érettségi jelentkezés egyik feltétele, hogy az adott tárgyat az iskola tanítsa, abból a diák évvégi osztályzatot szerezzen. Mivel a tantárgy neve sem azonos, az informatikát tanuló diákoknak digitális kultúrából különbözeti (osztályozó) vizsgát kell tenniük. A két képzésforma közti különbség áthidalására a 11. évfolyamon meghirdetett „emelt informatika” (gyakorlatilag emelt digitális kultúra) heti 2 órás tantárgyi csoportban nyílik lehetőség az alábbi óraszámok figyelembevételével.

A NAT 2020 témakörei	A NAT 2020 óraszám	A NAT 2012 óraszám	Az „emelt” képzés óraszám
Algoritmizálás, programozási nyelvek	45	7	38
Információs társadalom	7	0	7
Mobiltechnológiai ismeretek	8	4	4
Szövegszerkesztés	15	8	7
Számítógépi grafika (vektor- és pixel-)	14	7	7
Multimédiás dokumentumok készítése	4	0	4
Online kommunikáció	6	2	4
Publikálás a világhálón	14	12	2
Táblázatkezelés	24	12	12
Adatbáziskezelés	25	12	13
Digitális eszközök használata	8	4	4
Könyvtárinformatika	0	4	4
Összesen	170	72	102

Az „emelt” kurzuson résztvevő diákok – mivel még nem teljesítették az iskola által előírt követelményrendszert - a májusi érettségi időszaktól megelőzően, áprilisban osztályozóvizsgát tesznek.

6. Függelékek

1. sz. függelék: *A Budapest XVI. Kerületi Szerb Antal Gimnázium Esélyegyenlőségi Intézkedési terve*
2. sz. függelék: *A Budapest XVI. Kerületi Szerb Antal Gimnázium IKT stratégiája*

